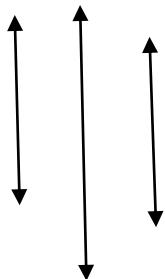

आर्थिक वर्ष २०७९/८०को निति तथा कार्यक्रम

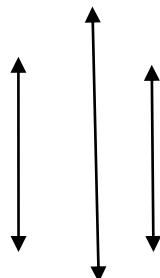

अजयमेरु गाउँपालिका
भद्रपुर, डडेल्धुरा
सुदूर पश्चिम प्रदेश
नेपाल
२०७९।०३।०८

Email:ajayamerugaupalika@gmail.com

Website:ajayamerumun.gov.np

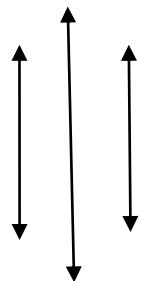
Facebook page:अजयमेरु गाउँपालिका

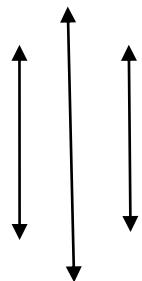

अजयमेरुगाउँपालिकाको एघारौ गाउँसभामा गाउँसभाका अध्यक्ष

उमेश प्रसाद भट्ट ज्यूले पेश गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को निति तथा कार्यक्रम

सम्मानित गाउँसभाका सदस्य महोदय,

१. स्थानीय तहको दोस्रो गाउँसभामा भर्खर मात्रै सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट अध्यक्ष पदमा निर्वाचित भई उल्लासपूर्ण परिस्थीतीमा आ व २०७९।८० को निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।
२. यस गौरवपूर्ण अवसरमा नेपाली नागरिकहरुको स्वतन्त्रता, न्याय, राष्ट्रियताका पक्षमा भएका आन्दोलन र जनयुद्ध मार्फत संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पुर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु । वेष्टा, घाइते, जेलवन्दि तथा राजनीतिक सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरु प्रति हृदयको गहिराईबाट नमन गर्दछु । तिनका आश्रित परिवारजनमा सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
३. उच्च जोखिमका बाबजुद अग्रपंतिमा रहेर सेवा गर्ने चिकित्सक, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, एम्बुलेन्स चालक, स्वयंसेवक, नागरिक समाज, पत्रकार लगायत सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीको म उच्च प्रसंशा गर्दछु । अत्यावस्यक बस्तुको आपूर्ति सहज बनाउन योगदान गर्ने सबै व्यवशायी, व्यवसायिक प्रतिष्ठान तथा संघ संस्थालाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । महामारीको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि संघिय सरकार र प्रदेश सरकारबाट भएका मार्ग दर्शन तथा सहयोग, समन्वय र सहकार्यका लागि हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्डको पालना गरि अज्ययमेरु सरकारलाई सहयोग गरिदिनु भएकोमा सम्पूर्ण आदरणीय जनसमुदायलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु
४. नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरे बमोजिम संघिय प्रणालीलाई स्थानीय सरकारले नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार संग समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त बमोजिम कार्यगर्दै आएको छ ।
५. आर्थिक समृद्धि, शुसासन र विकासको मार्गमा अज्ययमेरु गाउँपालिका निरन्तर अधि बढी रहेको छ । यस गाउँपालिका लाई आत्मनिर्भर बनाउन कृषि, पशु, जलश्रोत, पर्यटन र उद्योग व्यवशाय लगायतका क्षेत्रका विकास, विस्तार र सुदृढीकारण गरि " समृद्ध अज्ययमेरु " निर्माण गर्न हामी सबै दृढ संकल्पित छौ

सम्मानित गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा घोषित नीति तथा कार्यक्रम अन्तर्गत भएका उपलब्धिहरुको बारेमा संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

१. कक्षा (१-३) को एकीकृत पाठ्यक्रम सम्बन्धि तालिम संचालन गरि एकीकृत पाठ्यपुस्तक लेखन कार्य सम्पन्न भइ स्थानीय पाठ्यपुस्तक छापाइको कार्य अगाडी बढेको छ ।

- ICT ल्याव, साइन्स ल्याव र पुस्तकालय व्यवस्थापन कार्य ३ ओटा विद्यालयमा सम्पन्न भएको छ ।
- शिक्षकहरुको पेसागत विकासका लागि तह अनुसारका विभिन्न किसिमका तालिमहरु सम्पन्न भएका छन् ।
- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भएका विद्यालयमा ICT ल्याव व्यवस्थापन कार्य सम्पन्न भइ सकेको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरुका लागि निशुल्क सेनेटरी प्याड वितरण, १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि दिवाखाजा कार्यक्रम संचालन र १-८ मा अध्ययनरत छात्रा, दलित छात्र र अपाङ्गहरुका लागि छात्रवृति लगायतका कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका छन् ।

- गाउँपालिका अन्तर्गतका २३ ओटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा आवस्यकता अनुसार विद्यालय मर्मत, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन, फर्निचर व्यवस्थापन कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकाको वडा नं १ खेतेडामा बर्थिङ सेन्टर सञ्चालन गरियो ।
- अजयमेरु गाउँपालिको केन्द्र भद्रपुरमा आधारभूत अस्पतालमा MBBS डाक्टर सहित भिडियो एक्सरे र ECG सेवा सञ्चालनमा आएको छ । आँखा उपचार केन्द्र स्थापना र पञ्चकर्म सेवा तथा पूर्वकर्म सेवा सञ्चालनमा ल्याईएको छ ।
- आधारभूत अस्पताल भद्रपुरको भवन निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको छ ।
- वडा नं ४ र ५ लाई पुर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चित वडा घोषणा गरिएको छ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकाको देवल स्वास्थ्य चौकी र राजुल आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रमा फार्मेसी सेवा सञ्चालन गरियो ।
- बाखा प्रवर्धन कार्यक्रम अन्तर्गत ५० जना किसानलाई बाखा पालन तालिम सहित बाखाखोर निर्माण गरि बाखा वितरण कार्य सम्पन्न गरियो ।
- लागत साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत ५० ओटा खोर निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ । यसै गरि युवा लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत एउटा बाखा खोर निर्माण, र स्थानीय कुखुरा प्रवर्धन कार्यक्रम अन्तर्गत दुई ठाउँमा हायाचरी वितरण तथा कुखुरा खोर निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

१ सरदकालिन आलुको विउ ५०% अनुदानमा १००० किवन्टल आलुको विउ वितरण गरि व्यवशायिक आलु खेति प्रवर्धन गरियो।

- १८० ओटा प्लास्टिक टनेल भित्र तरकारी खेति गरि तरकारीमा आत्मनिर्भर बन्ने कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- खानेपानीको चरम समस्या रहेको गाउँपालिका केन्द्र भद्रपुरमा खानेपानीको व्यवस्था गरि भद्रपुर बजारमा लिफ्ट प्रविधि मार्फत खानेपानी योजना सम्पन्न गरिएको छ ।
- नौलाकोट भेटा मगराउँमा जंगली बंदेलबाट सुरक्षा गर्न घेरबार कार्य सम्पन्न गरि आलु क्लस्टर निर्माण सम्पन्न गरिएको छ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकाको वडा नं ५ मा गालमा बर्थिङ सेन्टरको भवन निर्माण सम्पन्न गरिएको छ ।
- सबै वडामा OTC सेवा सञ्चालनमा आएको छ ।
- अध्यक्षको चाहना स्वस्थ र निरोगी जनता भन्ने नाराका साथ ७० वर्ष उमेर पुरेका गाउँपालिकाका सबै बस्तीका नागरीक लाई जनप्रतिनिधि र स्वास्थ्यकर्मीले घर घरमा पुरी सेवा प्रवाह गरिएको छ ।
- ६ वटै वडालाई पुर्ण खोप सुनिश्चीत वडा घोषणा गरि गाउँपालिकालाई पुर्ण खोप सुनिश्चित गाउँपालिका घोषणा गरिएको ।
- कुखुरा पालका १०जना कृषकलाई जैविक सुरक्षा सम्बन्धी सामाग्रहरु वितरण गरियो ।
- १६००० पशुपर्छिलाई P.P.R खोप र १५०० पशुपर्छिलाई खोरेतको खोप लगाइएको छ ।
- १० वटा साना सिंचाई कार्यक्रम मार्फत तरकारी पकेट क्षेत्रको निर्माण गरियो ।
- वडा नं. २ को लेकाली बस्तीमा सडक संजालले जोड्ने कार्य सम्पन्न भएको छ साथै धुडालेक, फणील, भेटा भट्याडी गणेशधुरा खेतेडा सडक निरन्तर अगाडी बढिरहेको छ ।
- गाउँपालिका भित्रका जना बेरोजगारहरूलाई प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम मार्फत २२ वटा योजनामा काममा लगाई धार्मिक क्षेत्रको सुधार, विद्यालय घेरबार, खेलमैदान, पार्क निर्माण र सिंचाई निर्माणका योजना सम्पन्न हुनुका साथै गोरेटो बाटोहरु सोलिङ्ग गरि बाटो कटिङ्ग सहित वाल लगाउने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- १७.७१ कि.मि नयाँ सडक ट्रयाक खोली ०.७ कि.मि सडक स्तरोन्तती गरिएको ।
- ५ ओटा नयाँ खाने पानी योजना सम्पन्न भई ५ ओटा योजना मर्मत गरिएका छन भने ७ ओटा नयाँ सिंचाई निर्माण गरि ४ ओटा सिंचाई कुलोको मर्मत सम्पन्न भएको छ ।
- ८ वटा सार्वजनिक नयाँ भवन निर्माण सम्पन्न भएका छन ।
- अजयमेरु गाउँपालिका वडा नं ३, ५ र ६ को वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको छ ।

- नेपाल प्रहरी संगको साफेदारीमा समुदाय स्तरमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्नका लागि समुदाय प्रहरी सचेतना कार्यक्रम अन्तर्गत होडिङ् बोर्ड राख्ने लगायतका विविध कार्यक्रमहरु संचालन गरिएका छन् ।
- सबै प्रहरी चौकीको छाना मर्मत लगायत विभिन्न प्रहरी चौकीको पुर्वाधार सुधार गरिएको छ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकामा ८८ जना लाई उच्चमशिलता तालिम, ८६ जनालाई सिपाहिकास तालीम, १२० जनालाई ३ पटक सहभागीतात्मक ग्रामीण लेखाजोखा कार्यक्रम र ६ समुहमा ९५ जनाको उच्चमशिलता घरधुरी सर्वेक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गरियो ।
- स्थानीय पाठ्यक्रम अन्तर्गत कक्षा ६ देखी ८ सम्म को पाठ्यक्रम निर्माण सम्पन्न गरिएको छ ।
- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत धनधस्या मा वी खतेडामा दुई कोठे, नवदुर्गा आ वि बसानामा दुई कोठे, भरतपुर मा वी भुल्कुडामा ४ कोठे, दुर्गास्थान आ वि मा दुई कोठे, केदारशिंशु मा वि चारकोठे, देवल मा वि मा चार कोठे र चेतना मा वि मा चारकोठे भवन निर्माणको कार्य अन्तिम अवस्थामा रहेको छ ।
- नमूना विद्यालय कार्यक्रम अन्तर्गत बालकल्याण मा.वि पुर्वलेकमा ८ कोठे भवन र ४ कोठे छात्रावास निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ ।
- थप एकठाउँबाट सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ र वर्थिड सेन्टर स्थापना र वडा न ६ प्रयोगशाला सेवा थप गरि नियमित आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- पालिकामै कोल्डचेन सबसेन्टर स्थापना गरि बालबालिकालाई खोप सेवा सञ्चालन गरिएको छ ।
- आखाँ शिविरबाट ९३ जना साधारण स्वास्थ्य शिविरबाट १४४८ जना र आखाँ उपचार केन्द्रबाट ३५० वटा चस्मा वितरण गरिएको छ ।
- वडा नं ६ मा एकपटक पशुसेवा धुम्रीशिवीर सञ्चालन गरि १४८९ पशुपछिंको उपचार गरिएको छ ।
- पुर्जिंगत मर्मत सुधार सास्कृतिक पर्यटन (नौला मठ मन्दिर आदी ३४ वटा निर्माण तथा मर्मत गरिएका छन् ।
-

आगामी आ.व.०७९/८० को लागी निती, तथा कार्यक्रम

सम्मानित गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु ।

“समावेशी र सन्तुलित विकास

अजयमेरुको मूल आधार”

भन्ने मुल नाराका साथ म अब आ.व.०७९/८० को यस अजयमेरु गा.पा.को निती, तथा कार्यक्रम यहाँहरु समक्ष पेश गर्न गैरहेको छु ।

१. आर्थिक क्षेत्र :

(क) कृषी :

- कृषि पेशालाई व्यावसायिक र सम्मानित पेशाको रूपमा विकसित गर्नको लागि यस गा.पा.को प्रमुख पेशाको रूपमा रहेको कृषीको व्यावसायिकरण, बैज्ञानिकरण, विविधिकरण विना हाम्रो अर्थतन्त्रमा गुणात्मक तथा परिमाणात्मक सुधार हुन नसक्ने कुरालाई वोध गर्दै कृषि प्रणालीलाई आधुनिकिकरण, भुगोल सापेक्ष, वातावरण तथा जलवायु अनुकूलित बनाउदै आर्थिक बृद्धीको दिगो आधार तयार गर्ने नीति लिइने छ ।
- यस गाउँपालिकाको प्रमुख संभावनाको रूपमा रहेको आलु, भटमास तरकारी, बाखा उत्पादनलाई वढाउन तथा आम जनताको प्रमुख व्यवसायको रूपमा विकास गराउन विउमा उल्लेख्य अनुदान लगायत अन्य आवस्यक कार्यक्रम ल्याइनेछ । संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको सहकार्यमा आलु, भटमास जोन

कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै तरकारी र बाखा पकेट क्षेत्रलाई विस्तार गरी ब्लक निर्माणका आधार तय गरिनेछ ।

- माटो परीक्षण, रोग परीक्षण, कृषि विशेषज्ञ सहितको शिविर दुर्गम बस्तीमा सञ्चालन गरिने छ ।
- सरकारी, सार्वजनिक, ऐलानी, जग्गाहरूको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
- नाङ्गा डाँडा तथा घरबगैचामा फलफुल बगैचा स्थापना, कृषक तालिम, उन्नत र परम्परागत वितरण, साना सिंचाई तथा प्लाष्टिक पोखरी, गोठ सुधार, भकारो सुधार, तरकारी नर्सरी, स्थानिय कुखुरा, च्याउँ उत्पादन, फलफुल कलमी मार्फत उन्नत विरुद्ध उत्पादन, घाँस खेती प्रवर्द्धन, सहकारी र समुह मार्फत बाखा तथा कुखुरा पालन व्यवसाय, निजी कृषी तथा पशुपालन फर्म विकास, कृषक उच्चमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- मागमा आधारित कार्यक्रम हरूलाई प्रोत्साहन गर्दै डेरी प्रवर्द्धन, घास विकास कार्यक्रम, जैविक सामाग्री वितरण गरी आकस्मीक रोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछन् ।
- कृषिमा व्यवसायीक भैसी तथा उन्नत गाई पालन गर्ने कृषकलाई पशु सुत्केरी भत्ता उपलब्ध गराउने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- व्यवसायीक कृषकलाई परीचय पत्र वितरण गरीने कार्यक्रम लाई कृषकको पहिचान संग जोडिने गरि थप प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- सबैलाई कृषि पेशामा आर्कषण गरी नमुनाको रूपमा गाउपालिका स्तरको नमुना वहुदेशियय कृषि तथा पसु विकास फर्म कार्यक्रम निरन्तर अगाडी बढाइनेछ ।
- कृषीमा पहिला, आत्मनीर्भर महिला भन्ने निति लिइनेछ ।
- कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा महिलालाई अनिवार्य सहभागीता गराउन आर्कषणको निती लिइनेछ ।
- व्यवसायीक रूपमा वित्र विजन उत्पादन गर्न चाहने कृषकलाई वजारको ग्यारेन्टी गरी व्याकेजिड र ब्रान्डिङमा सहयोग गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- बदेल लगायतका जंगली जनावरको क्षतीको कारणवाट कृषि व्यवसायमा छाएको नैरास्यता न्युनिकरण गर्नको लागि कृषि विमामा आर्कषण गर्न विमाको प्रिमियममा ५०% अनुदान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गबाट अगाडी बढाइनेछ ।
- कृषकको मनोवल उच्च राख्न अध्यक्ष उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार कार्यक्रम सुरु गरीनेछ ।
- जग्गा बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गरी वाभो जग्गा लिजमा लिइ व्यवसायीक खेती गर्ने प्रोत्साहित गराई उत्पादनमा जोड दिने तथा वातावरण सृजना गर्ने नीति लिइनेछ । साथै वाभो जग्गाको बहुउपयोग निति तयार गरिनेछ ।
- कृषि प्राविधिक विद्यालयका विद्यार्थी OJT कार्यक्रमलाई टोलवस्तीमा नियमित बस्ने गरि अनिवार्य कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पकेट विकास कार्यक्रम अन्तरगत पशुपक्षि कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप विस्तार गरिनेछ ।
- गाँउपालिका भित्रका सबै कृषकलाई अनलाइन दर्ता प्रणालीमा सुचिकृत गरि जग्गा जमिन र पशुपक्षिको दर्ता अध्यावधीकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बाँझो जग्गा सदुपयोग गर्ने नीति लिइ बाँझो जमिन सदुपयोग गरे वाफत अनुदानका कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- जिविकोपार्जनका विविध कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछन् ।
- समुदायको पोषण तथा जीविकोपार्जनको अवस्थामा सुधार ल्याउनको लागि गाउँपालिका भित्रका हरेक घरधुरीमा घरबारी स्थापना गर्दै सम्भाव्य क्षेत्रमा उत्पादनको पकेट क्षेत्र विस्तार गर्ने र व्यवसायिक रूपमा समूह मार्फत बार्षिक रु.५००००० भन्दा माथि कारोबार गर्ने कृषक समूहहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति

लिइनेछ साथै गाउँपालिका स्तरमा आवश्यक बोट विरुवा सहज रूपमा आपूर्ति गर्नका लागि उन्नत स्तरको बहुउद्देश्यीय नसरी स्थापना गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- स्थानीय उत्पादनबाट कृषकहरूलाई अधिकतम लाभ लिई जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन उत्पादनको भण्डारण, बजारीकरणका साथै कृषि सामारीको सहज आपूर्तिको लागि आवश्यकता अनुसार संकलन केन्द्र, एग्रोभेट स्थापना गर्ने कार्य अगाडी बढाईनेछ । सो प्रयोजनका लागि निजी क्षेत्र तथा सहकारीहरूलाई प्राथमिकताका साथ परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि पेशालाई व्यवसायीक रूपमा अगाडी बढाउन तथा जटील प्राविधिक समस्या समाधान गर्न सहज गर्ने उद्देश्यले आगामी आर्थिक वर्ष बाट कृषि तथा पशु विज्ञ सहितको सेवा सुचारु गरिनेछ ।
- सबै खाले बितमा ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराईनेछ । सबै व्यवशायिक कृषी गर्ने समुह तथा कृषकलाई कृषी अनुदान प्रदान गरिने छ ।
- नेट सहितको पोलिहाउस कार्यक्रमलाई अगाडी बढाई मागमा आधारित कार्यक्रम मार्फत कृषि उत्पादनलाई बढाउतरी गरिनेछ, साथै ५० प्रतिशत अनुदानमा गोला सहित माहुरी घार वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ, र आकस्मीक बाली संरक्षण कोष स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- उत्पादनलाई बजार सम्म जोडनका लागि गाउँपालिकाबाट कृषि एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा निर्मित साना उद्यमीलाई प्रविधि हस्तानान्तरण गरि आधुनिककरणमा जोड दिईनेछ ।
- मसला तथा अदुवा वालीको सम्भावित क्षेत्र पहिचान गरी उत्पादन विस्तार गरिनेछ ।
- कृषकको उत्पादन अजयमेरु सरकारको वजार भन्ने नारालाई सार्थक वनाउन कृषि उपजहरूलाई गाउँपालिका स्तरीय कृषी उपज संकलन केन्द्र स्थापना गरि कृषकहरूले उत्पादन गरेका वस्तुहरू सहकारी / समुहहरूकोमाध्यमद्वारा खरिद गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषि पेशालाई मर्यादित तथा आय आर्जन मुलक पेशाको रूपमा विकास गर्न युवाहरूले संचालन गरेका नमूना कृषि तथा पशु फर्म हरूलाई “कृषि आधुनिकरणका लागि युवा रोजगार, आर्थिक समृद्धिका लागि अजयमेरु सरकार” भन्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशु पालन, धाँस खेती, गोठ सुधार, पशु मुत्र संकलन, भोल मल उत्पादन, जैविक विषादी उत्पादन तथा प्रयोग, सूक्ष्म जैविक मल आदिवाट माटोको उर्वरापन कायम गरिनेछ । स्थानीय प्रजातिका बालीहरूको वित उत्पादन संरक्षण तथा प्रयोगमा वृद्धि गर्दै बजारीकरण गर्ने नीति लिइनेछ । अन्न भण्डारण पूर्वाधारमा लगानी बढाई अन्न भण्डारणमा हुने क्षति न्यूनीकरण गरिनेछ ।
- “परिवर्तित कृषि प्रणाली, मौसम सुहाउदो खेति, माटो सुहाउदो उत्पादन, उत्पादन अनुसारको बजार” भन्ने नारा सहित अनुत्पादक कृषि क्षेत्रलाई आधुनीकिकरण, प्रविधियुक्त एवं व्यवसायिकरण गर्न गाउँपालिका स्तरीय र समुदायमा आधारित सम्भाव्य स्थान पहिचान गरि कृषि पकेट स्थापना गरिनेछ ।
- कृषिको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकरण र मूल्य शृङ्खला विस्तार गरी कृषिलाई गरिबी निवारण, स्वरोजगारको अवसर र खाद्य सुरक्षाको आधारभूत रूपमा विकसित गर्दै कृषिको उत्पादन वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । साथै व्यवसायिक गाई भैसि फर्म, बाखा फर्म, कुखुरा फर्म, विकास र विस्तारका लागि सहभागीतामा आधारित अनुदान दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषि उपज तथा कृषिजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भरताका लागि उद्यमशीलताको प्रवर्द्धन गर्न मल, वित, कीटनाशक औषधीको उपलब्धता, उत्पादित वस्तुको भण्डारण तथा प्रशोधन र बजार व्यवस्थामा सहजीकरण गर्न र सिंचाई सुविधा प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक निति लिइनेछ ।
- वडा नं. ६ लाई फलफूल तथा महमा आत्मनिर्भर वनाउनका लागि आधार तयार गरिनेछ ।
- लेकाली क्षेत्र लाई ओखर मसला पकेट छेत्रको रूपमा विकाश गर्न आवश्यक निति लिइने छ ।

- “कृषिमा युवालाई रोजगार” कार्यक्रम मार्फत यस क्षेत्रका पर्याप्त मात्रमा रहेको वाँझो जमिनमा वहुआयामिक कृषि फर्मको माध्यम बाट रोजगारी सिर्जना गर्ने र युवाहरुलाई आत्मनिर्भरता नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषिमा आधुनिकिकरण गरि प्रविधी युक्त कृषि निर्माणको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- “एक गाउँ एक उत्पादन ” निती अनुरूप द्वाटै बडामा कृषि विज्ञको टोली बाट अनुगमन गराई माटो परीक्षण गरी उत्पादन बढ़ी गराउने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- जंगली जनावरको आक्रमण बाट कृषि उत्पादन लाई जोगाउन क्लस्टरवाइज घेरवार कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
- आलु जोन, मसला ब्लक, भट्टमास ब्लक, मकै ब्लक, धान ब्लक र परम्परागत रैथाने वाली जस्तै कोदो, रैया मुद्रो, काकुन पकेटको निर्माण गरिनेछ ।
- कृषि कार्यलाई सिंचाई संग जोड्न साना सिंचाई कार्यक्रमलाई प्रभावकारि बनाइनेछ ।
- कृषिलाई प्रविधी मैत्री बनाउन हाते टेक्टर थ्रेसर, कोलीड मसिन मलगायत कृषि औजारहरुको संघ र प्रदेश संगको लागत साझेदारीमा प्रभावकारि ढड्गबाट अगाडी बढाइनेछ ।
- टोल टोलमा कृषक समुह निर्माण गरि कृषि प्रविधी कार्यक्रम हस्तान्तरण गरिनेछ ।
- गाउँउपालिका भित्र कृषक समुहरुलाई उत्प्रेरीत गरी कृषक शहकारी निर्माण गर्ने निती लिइनेछ ।
- फलफुल पकेट क्षेत्र निर्माण गर्ने तथा एक घर एक फलफुल विरुवा रोपण नीति लिइनेछ ।
- अजयमेरु गाउँउपालिकामा कृषक संजाल गठन गरिने छ ।
- युवाहरुलाई कृषिमा आकर्षण गराउन युवा कृषक अनुदान कार्यक्रम प्रभावकारि ढड्गबाट अगाडी बढाइनेछ । एकल महीला र विदुर पुरुषलाई कृषिमा आकर्षण गराउनको लागी उत्पादनमा आधारीत अनुदानको निती लागुगरीनेछ ।
- गाउँउपालीका भित्र रहेको वाँझो जग्गामा कृषि उत्पादन बढाउन भुमी-बैड्को स्थापना गरी वाँझो जग्गा उपयोगी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- एक बडा एक फलफुल बर्गैचा र हरेको बडा एक पुस्प बर्गैचा सरकारी तवरवाट संचालनमा ल्याइनेछ ।
- व्यवशायिक नर्सरी फर्महरुलाई आवस्यक अनुदान सहयोग निती लिइनेछ ।
- कृषि ऋण सहजै उपलब्ध गराउनका लागी गाउँउपालिका भित्र रहेका सहकारि संस्था र लघुवीतसंग सहकार्य गर्ने निती अवलम्बन गरिनेछ ।

पशु:

- अण्डा उत्पादनमा आत्मनिर्भर गाउँउपालिका बनाउन विशेस कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशु रोग पहिचाननकालागि पशु प्रयोगशाला (ल्याब) सुचारू गरिनेछ ।
- पिल्कोटी च्याखुराको संघ र प्रदेश संग समन्वय गरी स्थानिय प्रजातीको विकास, संरक्षण र प्रचार गरिनेछ ।
- एच.आई.भी. पीडित, दलित दुहुरा वालवालिका र अति विपन्न एकल महिलाहरुलाई वाखा अनुदान दिइने छ
- गाउँउपालिका भित्र रहेका कृषि तथा पशुसेवा इकाइमा एग्रोभेट संचालनमा ल्याइनेछ ।
- घाँस खेती प्रवद्धन कार्याक्रमलाई व्यवस्थीत रूपमा संचालनमा ल्याइनेछ ।
- बंगुर पालन पकेट क्षेत्र परिक्षणको रूपमा कम्तीमा एक स्थानमा सुरुवात गरिनेछ ।
- दलित, हलिया तथा एकल महिला लक्षित वाखा पकेट, वृहत्तर वाखा विकास कार्यक्रम निरन्तरता दिइनेछ ।

- व्यवसायीक रूपमा बाखापालन, कुखुरा पालन, भैसी पालन, वंगुर पालन र गाई पालन कृषक लाई प्रोत्साहन गर्ने निति लिइनेछ।
- मागमा आधारित कार्यक्रमलाई उचीत मापदण्ड नीर्माण गरी प्रभावकारी ढङ्गवाट संचालनमा ल्याइनेछ।
- पशु चिकित्सकिय सेवालाई वडा स्तरमा सञ्चालन गर्ने निति लिइने छ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई सम्मान पशुपालनमा आकर्षण भन्ने मुल नराका साथ अपाङ्गता भएका व्यक्ति लाई व्यवसायीक कार्यक्रममा जोडीदीइनेछ।
- स्वच्छ मासु उत्पादनका लागी मासुपसल सुधार कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ।

(ख) उद्योग तथा वाणिज्य :

- औद्योगिक ग्रामको स्थापनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन निर्माण भैसकेकाले औद्योगीक ग्राम स्थापना गर्नका लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ।
- गाउँपालिकामा स्थानीय श्रम, सीप र प्रविधिमा आधारित लघु उद्योगहरु स्थापना गराउने नीति लिइनेछ।
- यस गा.पा.भित्र साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गर्न प्राथमिकता दिई युवाहरुलाई बजार सुहाउँदो सिप विकासका कार्यक्रम बनाईने छ।
- खानीजन्य उद्योगको पहिचान र उत्खननका लागी संघ, प्रदेश लगायत निजी क्षेत्रको सहयोगमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने निती अवलम्बन गरिने छ।
- परम्परागत पानी घट, कोलु, मगराउँ (दुर्गे धारा) लाई स्तरीकरण तथा प्रविधिमैत्रि गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ।
- यस गा.पा. भित्र रहेका उद्योग र व्यवसायलाई व्यवस्थित गरि करको दायरामा ल्याईने छ।
- मझौला उद्योग संचालन गर्न चाहाने आन्तरिक तथा वाह्य लगानीकर्तालाई दर्ता सुल्क तथा ३ वर्ष सम्मको कर निसुल्क गरीनेछ।
- ठुला उद्योग संचालन गर्न चाहाने व्यवसायीलाई निसुल्क जग्गा उपलब्ध गराउन सहजिकरण गरीने छ। साथै निजी क्षेत्रलाई आकर्षण गर्ने निति लिइनेछ।
- गा.पा. वाट पोशाक भत्ता पाउनेलाई स्वदेशमै उत्पादीत पोशाक अनिवार्य लगाउने नीति लीइनेछ।
- अरुलाई समेत स्वदेसी उत्पादनको प्रयोग गर्न अभिप्रेरीत गर्ने नीति लिइनेछ।
- स्थानीय स्तरमा उत्पादित कृषि जन्य उत्पादन निर्यातको लागि प्याकिङ, लेबलिङ गर्न उद्यमीलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।
- गा.पा भित्रका साना उद्योगीलाई प्रविधि हस्तान्तरण गरि आधुनिकिकरणमा जोड दिईनेछ।
- बजार अनुगमनलाई प्रभावकारी तवरले कार्यान्वयन गरिने छ।
- स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा घरेलु उद्यमहरुको प्रवर्धन गर्न सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरी उत्पादित वस्तुहरुको बजारीकरणको सुनिश्चितता प्रदान गर्न सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रम बजेट व्यवस्था गरीनेछ।
- साना तथा लघुउद्योग लाई प्रोत्साहन गर्ने निति लिइनेछ।
- स्थानीय स्तरमा पाइने अमला, कोइरालो, आँप, लसुन, कागती लगायतवाट अचार निर्माण गर्ने तथा स्थानीय सामाग्रीबाट निर्माणहुने उद्योगको स्थापना गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ, र उक्त उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम सहित बजारीकरणमा सहयोग गर्ने निती लिइनेछ।

- महिला हरुलाई व्यवसायमा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले दुनाटपरी, फुल, निर्माणको तालिम प्रदान गरि व्यवसायमा प्रोत्साहन गर्ने निती लिइनेछ ।
- अजयमेरु गाउँपालिका भित्र प्रसस्त मात्रामा रहेको ढुङ्गा, गीट्टी, वालुवा र सीलेट लगायत खानी जन्य पदार्थको उत्खनन र वजारी करण गर्न आवश्यक निती अवलम्बन गरी आन्तरीक आम्दानी वृद्धि गर्ने लक्ष्य लीइनेछ ।

(ग) पर्यटन तथा संस्कृती :

- यस गा.पा.भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, प्राकृतिक तथा सांस्कृतिक पर्यटकिय क्षेत्रको पुर्वाधारको निर्माण गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई भित्र्याउने नीति लिइनेछ ।
- यस गा.पा. भित्रका सबै ऐतिहासिक, प्राकृतिक, पर्यटकिय तथा धार्मिक स्थलको स्रव्य दृष्य सामाग्री तयार गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा प्रसार प्रचार गरिनेछ ।
- अजयमेरुकोट, देवल, जगन्नाथ, डागेश्वरी, कोला समैजि, गंगेश्वर, दुर्गाभगवति, चोरा भगवति, सहस्रलिङ्ग वेताल, हंसराज, घनघस्या लेक, रानीवन लगायतका स्थानको समग्र गुरुयोजना निर्माण गर्ने लाई निरन्तरता दिइनेछ,
- अजयमेरु कोट, देवल पार्क, भागेश्वर धुरा लगायत पर्यटकीय क्षेत्रमा भौतिक संरचनाका कामहरुमा तिव्रता दिइनेछ ।
- लेक, रानीवन लगायतका स्थानको ब्रुसर निर्माण गरिनेछ ।
- पर्यटनस्थल पहुँच मार्ग निर्माण, विस्तार तथा स्तरीकरणमा जोड दिइने छ ।
- स्थानीय चाडपर्व, मेला, दिवस संरक्षण तथा सम्बद्धनका लागि प्रचारात्मक तथा प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- जनयुद्ध कालीन अवस्थाका निर्मित संरचनाको विकास, सम्बद्धन र संरक्षण गरिने छ ।
- स्थानिय मौलिक संस्कृति, भाषा, भेषभुषा, सभ्यता, संगीत, नृत्यको संरक्षण तथा सम्बद्धनका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । साथै धार्मि पन्ना भरणीया, पुजारी लाइ सम्मान को कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- स्थानीय मौलिक कला संस्कृतिको जगेन्ता गर्न संग्रहालय स्थापना कार्यलाई थप प्रभावकारी वनाइ संचालनमा ल्याइनेछ ।
- परम्परागत पुराना संस्कृती जस्तै फाग, भैलो, होली, चैत, धुमारी, गौरा नाच जस्ता सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षणमा उच्च प्रथमिकता दिइनेछ र प्रदर्दसनीको कार्यक्रम गरिनेछ ।
- अजयमेरु कोट लगायत पर्यटकीय क्षेत्रमा भौतिक संरचनाका कामहरुमा तिव्रता दिइनेछ ।
- तिन वटै सहिद स्मृति पार्कलाई व्यवस्थीत गरि पर्यटक भित्र्याउने नीति लिइनेछ ।
- अजयमेरु गाउँपालिको पहिचान र यस क्षेत्रका पर्यटकीय स्थलको पहिचान गराउने उद्देश्यले अजयमेरु महोत्सवको आयोजना गरीनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका मनाईने विभीन्न चाँडपर्व र पालीका स्तरिय कार्यक्रममा स्थानीय पोषाकको अनिवार्य प्रयोगको नीति लिइनेछ ।
- “अजयमेरुक्षेत्रको पहिचान कला संस्कृतमा अजयमेरुको शान” भन्ने अवधारण अनुरूप ”हाम्रो अजयमेरु हाम्रो गौरा” कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- सामाजिक-सांस्कृतिक तथा पर्यावरणीय महत्वका मन्दिर, नदिनाला, बनजगांल आदिको संरक्षण एवं सम्बद्धन गर्ने कार्यक्रमहरु ल्याईनेछ ।
- पर्यटन उद्योगको विकास एवं प्रवर्धनका लागि आन्तरिक पर्यटन विकासलाई जोड दिइनेछ । पर्यटकीय व्यवसायको वजारीकरण गर्न आधुनिक सूचना प्रविधिको उपयोग तथा निजी क्षेत्रको सहकार्यमा सुरक्षित पर्यटन व्यवसायको व्यवस्थापन तथा रयोरेन्टी गरिनेछ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकामा रहेको डोटेली संग्रहालय लाई सञ्चालन गरिनेछ ।
- पर्यटकीय गन्तब्यहरुको पहिचान गरि वडा न. १ देखि ६ सम्मका पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा पर्यटक बढाउनको लागि कार्ययोजना बनाइने छ ।

- प्राचिन कालमा निर्मित बगरहरूको संरक्षण तथा पुनर्निर्माण गरिनेछ।

(घ) सहकारी :

- गाउँपालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरूलाई उत्पादनशील र रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम तर्फ प्रोत्साहित गरिनेछ।
- सहकारीको अनुगमन निरीक्षण गरी वित्तीय सुशासन कायम गर्न तर्फ जोड दिइनेछ।
- सहकारीको माध्यमबाट व्यवसायिक कृषि, घरेलु तथा साना उद्योगको स्थापना गरी नागरिकहरूको जीवन स्तर उकास्ने नीति लिईनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका सबै सहकारीलाई मर्ज गर्न प्रोत्साहित गरी सहकारीको स्तरीकरण र सबलीकरण गर्ने निती लिईनेछ।
- कृषि सहकारी गठन, पुर्नगठन, विस्तार गरि कृषिलाई सहकारीसँग जोड्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।
- सहकारी सुशासन तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका व्यवस्थापन तथा लेखापालन तालीम सञ्चालन गरिने छ।
- विगतका अनुदानमा संचालीत सुपथ मुन्यका सहकारी पसलको खोज गरी व्यवस्थीत गरीनेछ।
- गाउँपालिका भित्रका विधुत सेवा ग्राहीको मशसुल संकलन गरी जिल्लामा बुझाउने कार्यमा सहजीकरण गर्ने सहकारी संस्थालाई यातायात तथा संकलन खर्चमा सहयोग गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- गरिवि निवारण कोष र स्थानिय विकास कोषको रकमलाई सहकारी संग जोडि परिचालन गरिनेछ।
- खा.पा.योजनाको मर्मत संभार कोषलाई सहकारी संग जोड्ने नीति लिईनेछ।
- तीन खम्बे अर्थनीतिलाई आत्मसात गर्दै आर्थिक विकासकाकृयाकलापहरूमा सहकारीलाई महत्वपूर्ण भूमिका प्रदान गरि सहकार्य अधि बढाइने छ।
- सहकारीलाई गरिवि निवारण, रोजगारी सृजना र आर्थिक वृद्धिको मेरुदण्डको रूपमा विकाश गरिनेछ।
- कृषि तथा रोजगारी प्रवृद्धन कार्यक्रममा सहकारी परिचालन गरि आर्थिक विकासका क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ।
- “सक्षम सहकारी भरिन्छ भकारी” भन्ने मूल नाराका साथ वडामा संचालित कृषि सहकारी हरु मार्फत कृषकलाई घुस्ती तथा विउ पुजी कोष संचालन गरिने छ।

(ङ) वित्तीय क्षेत्र :

- नागरिकलाई वैंकिङ्क सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न गाउँपालिका भित्र स्थापित वैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जनताको घर दैलोसम्म पुग्ने बातावरण सृजना गरिने छ।
- वित्तिय क्षेत्रहरूलाई पूजी निर्माण हुने, उत्पादनशील क्षेत्र र रोजगारी सृजना हुने क्षेत्रहरूमा लगानी गर्न उपयुक्त बातावरण सृजना गरिनेछ।
- यस गाउँपालिका भित्र थप वित्तीय संस्था स्थापना गर्नका लागि आर्कषण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ।
- वित्तीय संस्थाहरूलाई व्यवसायिक कृषि तथा अन्य आयमुलक कार्यमा ऋण लगानी तथा अनुदान गर्न सहजीकरण गरीनेछ।
- वैङ्ग तथा वित्तीय संस्थामा सर्वसाधारणको पहुचको सुनिस्चितता गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्र वित्तीय क्षेत्रको लगानी भित्र्याउन उपयुक्त बातावरणको सृजना गरि वित्तीय क्षेत्रलाई सर्वसाधारण संग जोडीनेछ।
- गाउँपालिका भित्र कार्यक्षेत्र भएका लघुवित संस्थाहरूलाई नियमन गरिनेछ।

- गाउँपालिकामा रहेको सम्पूर्ण जनसंख्याको ४० प्रतिसत नागरीकलाई वैकिंग खाता मार्फत कारोबार गराउन प्रोत्साहित गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

(ड) युवा तथा रोजगारी :

- युवाको मागमा आधारीत रहेर सिप विकास तालिम संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई विभिन्न कार्यक्रम मार्फत रोजगारी तथा युवा उद्यमशिलताको विकास गरिनेछ ।
- युवा केन्द्रीत विविध कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई उद्यमशिलता अभिवृद्धि गर्नका लागि रोजगारीका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन् ।

२ सामाजिक क्षेत्र

(क) शिक्षा:

- विद्यालय सरसफाई र शिक्षक तालिमको व्यवस्था, बालविकास तालिम, संस्थापक र शिक्षा क्षेत्रमा विशिष्ट योगदान गर्नेलाई सम्मान गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरुमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षकका सन्ततिलाई भर्ना गर्ने उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- वार्षिक रूपमा उत्कृष्ट शैक्षिक उपलब्धी हासिल गर्ने विद्यालयलाई प्रोत्साहन दिने निति लिइनेछ ।
- एक आपसमा गाभिन चाहाने विद्यालयलाई गाभिएपछि नगद अनुदान दिइने छ बालविकास र सामुदायिक सिकाई केन्द्रलाई समय सापेक्ष व्यवस्थित र परिमार्जित गरी समुदायमा संचालीत बाल विकासलाई कमस विधालयमा गाभीने निती लिइनिछ ।
- बालविकास लाई मुल्याकान्मा आधारीत बनाइनेछ ।
- शिक्षा सुधारका लागि गाउँ शिक्षा नीतिलाई समय सापेक्ष बनाइने छ साथै सबै कक्षाका सम्पुर्ण परिक्षालाई गाउँपालिका स्तरीय बनाउन निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्राविधिक विद्यालयलाई प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- नयाँ प्राविधिक विद्यालय संचालन गर्ने विद्यालयलाई विशेष सहयोग गरिने छ ।
- भिन्न क्षमता भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क संकलन गरि अध्ययनका लागि प्रोत्साहन दिइने छ ।
- भौतिक रूपमा समस्याग्रस्त देखिएका विद्यालयको पहिचान गरि पुर्वाधार विकास कार्यक्रम गरिने छ ।
- विद्यालयहरुको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गरिने छ ।
- शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी विच विज्ञहरुको उपस्थितीमा निरन्तर अन्तरकिया गरिनेछ ।
- विद्यालय क्षेत्र सुधार योजना अन्तरगत क्षमता अभिवृद्धि तथा गोष्ठि संचालन गरिने छ ।
- दुहुरा र जेहेन्दार विद्यार्थी, शहिद वेपत्ता तथा घाइते परिवारका छोराछोरीलाई उच्च शिक्षाका लागी छात्रबृत्ती दिईनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीको मनोवल उच्च राख्न तालिम तथा कार्यसम्पादनमा आधारीत प्रोत्साहन प्रणाली लागु गरिनेछ ।
- शिक्षक अभावको समस्यालाई न्युनिकरण गर्न कार्यविधी बनाइ स्वयमसेवक शिक्षक नियुक्त गरिने कार्यक्रम लाई निरन्तरता, स्वयमसेवक शिक्षक राख्न सहयोग गर्न निजि क्षेत्र तथा संस्थालाई सार्वजनीक आह्वान गरीनेछ ।
- विद्यालय स्तरमा खेलकुद गतिविधिलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि विद्यालयमा १ खेल शिक्षक र खेल सामाग्री उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- प्रविधीक तथा उच्च शिक्षा अध्ययन गरेका युवालाई गाउँमै सेवा गर्न प्रोत्साहीत गरिनेछ ।

- SEE परिक्षामा उत्कृष्ट नितिजा ल्याउने विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा पढाइमा सहयोग पुर्याउने निति लिइनेछ ।
- विद्यालय क्षेत्र बाहिरका विद्यार्थीलाई विद्यालय भित्र ल्याईनेछ । विद्यालय बिचमै छोड्ने विद्यार्थीलाई पुनः विद्यालयमा ल्याउने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- “गुणस्तरिय शिक्षामा आधूनिक प्रविधि र शैक्षिक पुर्वाधार, दक्ष तथा प्राविधिक जनशक्ति निमार्णको आधार” भन्ने नाराका साथै शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आवस्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा SEE मा उत्कृष्ट ३ जना विद्यार्थीहरुलाई (१जना छात्रा सहित) उच्च शिक्षामा द्वयक अध्ययनका लागि “अजयमेरु गाउँपालिका छात्रबृत्ति” कार्यक्रम लाई संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका साथै विद्यार्थीहरुको प्रविधि संग पहुँच लागि ICT , पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला नभएका विद्यालयहरुका लागि पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरिय हुने कक्षा ८ को परिक्षा लाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित रूपमा संचालन गरिनेछ । साथै परिक्षामा उत्कृष्ट हुने विद्यार्थी र विद्यालयलाई पुरुस्कारको व्यवस्था समेत गरिनेछ ।
- ”विद्यालय स्तरीय स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम” सञ्चालन गरिने छ ।
- यस गापा अन्तरगत कार्यरत रहेको विद्यालय कर्मचारी र वालविकास सहजकर्ता हरुलाई नेपाल सरकारले निधारण गरेको मासिक न्युनतम पारिश्रमिक निरन्तरता दिइने छ ।
- राष्ट्रसेवक शिक्षकको क्षमता एवम मनोवल वढाउन उत्कृष्ट ३ जना शिक्षक छनौट गरि राष्ट्रिय शिक्षा दिवसको अवसरमा पुरुस्कृत तथा सम्मान गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण शिक्षकहरुलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि वार्षिक प्रति शिक्षक कर्मचारीलाई रु ३००० प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइने छ ।
- कोभीड १९ को कारण अस्थव्यस्थ र सबै भन्दा बडी प्रभावीत शिक्षा क्षेत्रलाई माथी उकासन अभिभावक शिक्षामा विशेष जोड दिइनेछ ।
- कोभीड १९ का कारण सिकाईको अवस्था एकदमै कम्जोर भएका विद्यार्थीका लागी विशेष कक्षा संचालनको निती लिइनेछ ।
- शैक्षिक शत्रको सुरुमै विद्यालय प्र.अ. र शिक्षक संग करार सम्झौता गरि शिकाई उपलब्धी को प्रतिशत लक्ष्य तोकीनेछ र उक्त लक्ष्य प्राप्ती गर्ने विषयगत शिक्षकलाई पुरुस्कारको व्यवस्था गरीनेछ र ताग्रेट पुरानगर्ने शिक्षकलाई अनिवार्य सरुवाको व्यवस्था गरीनेछ ।
- विद्यालयमा जडान गरीएका ई-हाजीरी लाई प्रभावकारी ढडगवाट संचालनमा ल्याई उपस्थीतिको आधारमा पुरुस्कार र दण्ड दिने निति अवलम्बन गरीनेछ ।
- सबै वीद्यालयमा इन्टरनेटको सुवीधा उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालीका भित्ररहेका माध्यमीक तथा आधारभुत विद्यालयमा चमेना गृहको स्थापना गराई स्व अनुसासीत हुन अभिप्रेरीत गराउने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- प्रत्येक त्रैमासिक परिक्षाको नतीजाको आधारमा शिक्षक विद्यार्थी पुरुस्कारको व्यवस्था गरीने निती लिइएको छ ।
- दिवा खाजा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी वनाउन सकभर पालीका भित्र मात्र उत्पादन भएका खाद्य सामग्री प्रयोग गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- हरेक वार खाना चार अनुसार दिवा खाजा कार्यक्रम लाई निरन्त अनुगमन र मुल्याङ्कन गरीने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- विद्यालय भित्र रहेका वालवीकास केन्द्रमा वालवालीकाको थकाई अन्त्य गर्न खेल सामग्री सहीत आराम कक्षको स्थापना गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।

- पालीका भित्रका सबै विद्यालयमा कक्षा कोठाको मर्मत गरी सृङगार युक्त कक्षा कोठा निर्माणको निती लागुगरीनेछ ।
- हामी बनाउँछौ हाम्रो विद्यालय कार्यक्रम अगाडी बढाउन आवश्यक कानूनको निर्माण गरी प्रभावकारी ढड्गवाड उक्त कार्यक्रम लागुगर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- सामुदायीक सिकाई केन्द्रहरूलाई समुदाय र विद्यालयका कार्यक्रम संग जोडीने निती लागुगरीनेछ ।
- अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरु लागुगरी आय आर्जन कार्यक्रम अगाडी बढाईने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- पालीका भित्र एक विद्यालय सुवीधा सम्पन्न छात्रवास सहीतको नमुना विद्यालय निर्माणको प्रक्रीय लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- माध्यमीक विद्यालयमा खेलकुदका गतीविधि अगाडी बढाउन खेलकुद प्रशिक्षक अनिवार्य गर्ने निती लिइनेछ ।
- सबै विद्यालयमा तरकारी खेती, फलफुल र फुल वगैचा अनिवार्य निर्माण गर्न हरित विद्यालय निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- गुणस्तरीय शिक्षा निर्माणका लागी शिक्षक सम्मेलनको आयोजना गरी गुणस्तर मुल्यांकन लिडरको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- एस ई ई परिक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने एक दलीत, एक अती विपन्न र A⁺ ल्याउने विद्यार्थी लाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागी आर्थिक प्याकेज को व्यवस्था गरीनेछ ।
- आन्तरीकरुपमा विद्यालयको प्रतिस्पर्धा बढाउनको लागी गाउँपालिका स्तरिय आन्तरीक अवलोकन र मुल्यांकन भ्रमणको व्यवस्था गरीनेछ ।
- वीद्यार्थीका लागी प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।
- कक्षा ८ देखी नै विद्यार्थीको अभीरुची बढाउने उद्देश्यले विद्यार्थीको अभीरुची अनुसार स्थानीय सिपमा आधारीत पाठ्यक्रमको निर्माण गरी कक्षा संचालन गरीनेछ ।

(ख) स्वास्थ्य

- 'अध्यक्षको चाहना स्वास्थ्य निरोगी जनता' कार्यक्रम अन्तरर्गत ६० वर्ष माथिका नागरिकहरूलाई नियमित स्वास्थ्य परीक्षणका लागि, जनप्रतिनिधि सहित घरघरमा स्वास्थ्यकर्मी जाने अभियान लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 'गाउँघरमा डाक्टर कार्यक्रम' मार्फत महिनामा एक पटक हरेक वार्डमा डाक्टर सहितको भिडियो एक्सरे, ई.सी.जी सेवा सञ्चालन कार्यक्रम अगाडी बढाईनेछ ।
- बाल स्वास्थ्य, खोप, पोषण, भिटामिन ए कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई प्रत्येक बडामा २ वर्ष मुनिका बालबालिकाको लेखाजोखा गरि अति कुपोषीत वालवालीका केन्द्रीत विशेष पोषण प्याकेज संचालन गरिनेछ ।
- चालु ०७९।८० आर्थिक वर्ष भित्र अस्पतालको भवन निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज पहुँच बढाउनका लागि गाउँपालिका, निजी तथा गैरसरकारी निकायहरूबाट एकीकृत रूपमा विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी रूपमा सबै जनताको स्वास्थ्यमा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- स्वास्थ्यको पहुँचबाट टाढा रहेका वस्तीहरूमा सञ्चालीत सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ लाई निरन्तरता दिई केही दूर्गम स्थानमा थप गरिनेछ ।
- No More Home Delivery कार्यक्रम प्रभावकारी ढँगले अगाडी बढाइ गाउँपालिकालाई No More Home Delivery गाउँपालिकाको घोषणाको आधार तयार गरिनेछ ।

- ग्रामिण भिडियो एक्सरे सेवा विस्तार गरीनेछ । थप एक संस्थाबाट नियमित भिडियो एक्सरे सेवा दिईनेछ ।
- आधारभूत अस्पतालबाट डाक्टर सहितको ई.सी.जी., भिडियो एक्स रे, प्रयोगशाला, ओ.पि.डी सेवा लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वार्थड सेन्टरमा महिलाहरुको निशुल्क पाठेघरको क्यान्सर रोगको परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्राविधिक जनशक्ति सहित संचालीत ल्यावहरुलाई निरन्तरता दिई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सामुदायीक स्वास्थ्यलाई प्रभावकारी बनाउन समुदायमा नियमित स्वस्थ्यकर्मी भेटघाट कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन विशेषज्ञ डाक्टर सहितको स्वास्थ्य शिविर र योग शिविर, आर्युदेव सेवाको शिविर संचालन गरिनेछ ।
- निसुल्क औषधी वितरण कार्यक्रमको सुचीमा नभएका केहि शसुल्क औषधी निसुल्क वितरण गरिनेछ ।
- मातृ तथा बालस्वास्थ्यका लागी महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेवीका र स्वास्थ्य संस्थालाई सञ्चार खर्चलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गाउँपालिकामा सत्यक्रिया सहितको आँखा सिविर संचालन गरिनेछ ।
- भद्रपुर र चमडा स्वास्थ्य चौकीमा संचालित २४ घण्टे स्वास्थ्य चौकी फार्मेसी सञ्चालनलाई निरन्तरता दिई थप गरिनेछ ।
- खोप वितरणको उपकेन्द्रलाई थप व्यवस्थीत गरि निरन्तरता दिईनेछ ।
- देवल स्वास्थ्य चौकी र राजुल आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र मा स्वास्थ्य चौकी फार्मेसी सेवालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अन्तर्गत तोकिएका सबै औषधीहरुको आपुर्ति दुरुस्त राख्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नागरिक आरोग्य सेवा केन्द्रबाट पुर्वकर्म तथा पञ्चकर्म सेवालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आखा उपचार केन्द्रलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- MSS लाई निरन्तरता दिईने छ ।
- कुपोषण मुक्त गा. पा. को आधार तयार गरिनेछ ।
- स्वस्थ्यकर्मिलाई प्रोत्साहन स्वरूप रु ३००० र उत्कृष्ट स्वस्थ्यकर्मिलाई पुरस्कृत गर्ने निति लिइनेछ ।
- “अजयमेरुगाउँपालिका को शान स्वास्थ्य सबल र समृद्ध नागरिक हाम्रो पहिचान ”मूल नाराका साथ गा.पा भरिका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट आधारभूत र गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदानको व्यवस्था गरिनेछ । स्वास्थ्य सेवालाई अझै प्रभावकारी बनाउन “स्वास्थ्य संस्थामा स्थानिय सरकार प्रमुखको उपस्थिति तथा दुर्गम वस्तिका जनता संग सरकार ” कार्यक्रम मार्फत स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई खोप तथा गाउँघर क्लिनिक हरुलाई सुदृढिकरण गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थामा गर्भवति जाँच नगर्ने महिलाहरुको स्वास्थ्य संस्थामा पहुँच पुऱ्याउन घरदैलो कार्यक्रम संचालन थप प्रभावकारी बनाई No more home delivery अर्थात घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्यमा भार्न अण्डा वितरण कार्यक्रमर सुत्केरी महिला संग उपाध्यक्षको कोशेली कार्यक्रम, मोवाइल स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- जेठ नागरिक, अपांगहरुको सामान्य स्वास्थ्य जाँच तथा उपचार, गर्भ जाँच, सुरक्षित प्रसुति सेवा, सुत्केरी जाँच, पोषण सम्बन्धी स्वास्थ्य शिक्षा तथा परामर्श दिन जनता केन्द्रित स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन “घर घरमा स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम लाई संचालन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन योगदानमा आधारित महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका प्रोत्साहन कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ साथै आवस्यकता अनुसार थप गर्ने निति लिइनेछ,

- महिला स्वास्थ्य सेविकाले पाउदै आएको सेवा सुविधामा बृद्धि गरि स्वास्थ्य क्षेत्रमा थप जिम्मेवार बनाउने नीति अखिलयार गरिने छ ।
- संस्थागत विकास र सूचना प्रणलीलाई सुदृढिकरणका लागि प्रविधिमैत्री स्वास्थ्य संस्था बनाइनेछ ।
- “हामी स्वस्थ हाम्रो पालिका स्वस्थ अभियान” प्रत्येकस्वास्थ्य सेवाको पहुँच दिन भद्रपुर आधारभूत अस्पताल बाट सामुदायमा मोवाइल स्वास्थ्यको अवधारण ल्याइनेछ ।
- गर्भवती महिलालाई एम्बुलेन्स सेवामा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरीनेछ ।
- दिघरोगीहरुका लागी निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम प्रभावकारी ढड्ग वाट अगाडी बढाइनेछ ।
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ल्याव सेवा विस्तार गरीनेछ ।
- होम डीलिभरी सुन्य गर्न संस्थागत प्रसुति कार्यक्रमका लागी विशेष कार्यक्रमको संचालन गरीनेछ ।
- पूर्ण खोप सुनिस्चीत गाउँपालीकालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- १००० दीनका आमाहरुलाई लक्षीत गरी पोषण वगैचा ,पोषण चौतारी र पोषण सहकारी कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
- भद्रपुर आधारभूत अस्पतालबाट जनरल एक्सरे सेवा संचालनमा ल्याइनेछ ।
- नेवुलाइजर सेवा सामुदायीक स्वास्थ्य इकाई केन्द्रबाट पनी वीस्तार गरीनेछ ।
- दुर्गम वस्तीमा रहेका केही स्थानमा सामुदायीक स्वास्थ्य इकाई केन्द्र स्थापना गरीनेछ ।
- सामुदायीक स्वास्थ्य इकाई केनद्रहरुलाई वर्थीड सेन्टरको रूपमा स्थापना गरीने नितीलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आर्युवेदीक औषधालयको विस्तार गरी स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था गरीनेछ ।

(ग) खानेपानी तथा सरसफाई :

- सबै भन्दा वढि खानेपानिको समस्यामा रहेको वडा नं ५ र ६ को समस्या समाधान गर्न सोरनाय लिफ्ट वहुउपयोगी खानेपानि तथा सिचाइ आयोजनाको काम अगाडी वढीसकेकाले उक्त योजना यसै आ. व. सम्पन्न गरीनेछ ।
- कमागत योजनाहरु सम्पन्न गरिनेछन ।
- खानेपानीमा सबैको सहज पहुँच पुऱ्याउँदै स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
- सम्पुर्ण खानेपानी सुविधा नपुगेका ठाउँमा जनताको पहुँच विस्तारका साथै खानेपानीको गुणस्तरमा समेत ध्यान दिईनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई यूक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने कुराको आधार बनाउने नीति अवलम्बन गरीनेछ साथै पानी परिक्षणका लागी स्थापित पानी परिक्षण ल्यावलाई निरन्तरता दिनुका साथै सुदृढ गरिने छ ।
- पानी मुहानहरु रिचार्ज गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
- पुराना नाउला, पौवा, धारा, मगराउ संरक्षण सम्बद्धनको नीति लिइनेछ ।
- फोहोरलाई जैविक मलको रूपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
- संघ, प्रदेश, गाउँपालिकाको आफ्नै लगानी वा साभेदार संस्था मार्फत खानेपानी योजना निर्माण गरीनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई गुरु योजना प्रभावकारी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- बजार व्यवस्थापन समितिहरुलाई सक्रिय बनाउँदै फोहोर व्यवस्थापन गरीनेछ ।
- खानेपानीको सहज पहुँचको लागी लिफ्ट प्रविधिको विस्तार गरी कार्यान्वयनमा लगाइनेछ ।
- नेपाल सरकारको आगामी तीन वर्ष भित्र सबै जनतालाई आधारभूत स्तरको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने तथा दिगो विकास लक्ष्य नं ६ बमोजिम सन् २०३० भित्र कुल जनसंख्याको ५० प्रतिशतलाई

सुधारिएको खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने लक्ष्य पूरा गर्न खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको योजना तर्जुमा, विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार व्यवस्थापन, हालसम्म सो सुविधा पुग्न नसकेको क्षेत्रको पहिचान गरी समतामूलक तथा सहभागितात्मक पद्धति अवलम्बन गरी समन्वयात्मक एवम् पारदर्शी पद्धति अपनाई सेवा प्रदान गर्न गाउँपालिकामा स्थापित खानेपानी, सरसफाई स्वच्छता (वास) व्यवस्थापन बोर्डको मातहत वास युनिट मार्फत नयाँ योजना निर्माण तथा विद्यमान योजनाहरुको मर्मत सम्भारको सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- गाउँपालिकाले तयार गरेको जलउपयोग गुरुयोजनालाई समीक्षा गर्दै विद्यमान सबै खाले खानेपानी, सिंचाई लगायतका जलस्रोतसँग सम्बन्धित योजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापकीय अवस्था अद्यावधिक गरी सबै समितिहरुलाई जलस्रोत नियमावली बमोजिम दर्ता एवम् अद्यावधिक र नवीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाई गाउँपालिकास्तरमा सो क्षेत्रको सूचना व्यवस्थापन प्रणाली स्थापना गरिनेछ ।
- नेपाल सरकारको पूर्ण सरसफाई निर्देशिका २०७५ एवम् गाउँपालिकाको वि.सं २०८१ भित्र गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई युक्त एवम् छाउगोठ मुक्त गाउँपालिका घोषणा गर्ने लक्ष्य बमोजिम गाउँपालिका भित्रका समुदायलाई पूर्ण सरसफाई उन्मुख तथा विद्यालयहरुलाई तीन तारा पद्धतिमा विकास गर्ने र पानी जन्य रोगहरुबाट बच्न बडा तथा समुदायस्तरमा पूर्ण सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ । विभिन्न पानीजन्य रोगहरुबाट उत्पन्न हुन सक्ने महामारीहरुबाट सुरक्षित रहन स्रोत एवम् घरायसी स्तरमा पानीको गुणस्तर परिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- खानेपानी सरसफाई स्वच्छता, मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन, घरबारी व्यवस्थापन तथा व्यवसायिक जिविकोपार्जन प्रवर्द्धन कार्यको लागि स्थानीय स्तरमा प्राविधिक स्रोत व्यक्ति उत्पादन तथा परिचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै चाङ्गुठान निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई विस्तार गरिनेछ ।
- दलित बस्तीमा सरसफाईका विविध कार्यक्रम संचालन गरिनेछन ।
- गाउँपालिकाको समग्र खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको अवस्था सुनिश्चितता, विश्लेषण तथा योजना निर्माणका लागि लक्ष्य योजना अद्यावधिक र सो क्षेत्रको आगामी ५ वर्षे रणनितिक योजना निर्माण गरिनेछ ।
- अजयमेरु गाउँपालिकाका पुराना खानेपानी योजनाहरु जनसहभागीतामा मर्मत गर्ने निती लिईनेछ ।
- योजना सम्पन्न भएका खानेपानी योजनाहरुको गुणस्तरमा सुधार गरी स्वच्छ खनेपानि वितरण प्रणाली अवलम्बन गर्ने निती लिईनेछ ।
- हरेका विद्यालयहरुमा खानेपानी तथा गुणस्तरिय सौचालयको निर्माण गरीनेछ ।
- पानि परिक्षण ल्यावलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारि बनाइनेछ र कम्तीमा वर्षमा १ चोटी प्रत्येक पानीका मुहानको पानि अनिवार्य परिदृश्य गर्ने नीति लिईनेछ ।
- खानेपानी मुहान संरक्षणका लागि वृक्षारोपण गरी अनिवार्य घेरवारको व्यवस्था मीलाउने निती अगाडी बढाइनेछ ।
- हरेक टोललाई सरसफाई युक्त टोल घोषण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

(घ) खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- दीर्घ जीवनका लागि खेलकुदको मान्यतालाई स्वीकार गर्दै खेलकुद का विविध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- समग्र खेलकुद कार्यक्रमलाई समन्वय गर्न गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समितिलाई लाई थप क्रियासिल बनाइनेछ ।
- खेलकुद विकासका लागि राष्ट्रिय स्तरको बहुउद्देशीय खेल मैदान निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- गाउँपालिकाको आफ्नै योजना वा अन्य साभेदार संस्था मार्फत गाउँपालिका स्तरीय, विद्यालय स्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ड सिल्ड प्रतियोगिता, अध्यक्ष कप आयोजना गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका भित्रका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेलाडीहरुको सम्मान गर्दै, उनीहरुको अनुभवको भरपुर उपयोग गरिनेछ ।
- मार्सलआर्ट खेललाई सबै वडाका मा.वि. विद्यालयहरुमा लागू गरिनेछ ।
- खेल शिक्षकलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- राष्ट्रपति रनिङ्डशिल्डमा मार्सलआर्टलाई सहभागी गराईनेछ ।
- एक वडा एक खेल मैदानको निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- प्रा.वी.तह देखी नै वडा स्तरिय प्रा.वी.खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछन् ।

(ड) लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण

- लैगिंक हिंसा र घरेलु हिंसाको अन्त्य गर्दै महिला अधिकार र बालबालिका तथा अपागंता भएका व्यक्तीको सन्दर्भमा जारी भएका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धी सम्झौता र प्रतिवद्धताको आधारमा महिला र बालबालिकाको संरक्षण, बचाउ, विकास र सहभागीतामा जोड दिने नीति लिइनेछ ।
- लक्षित वर्गका कार्यक्रम लाइ प्रभावकारी वनाउन विकास समितिलाई क्रियाशिल तथा जवाफदेहि वनाइनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाह, विकास निर्माण, सेवा सुविधा लगायतका सबै क्षेत्रमा लक्षीत वर्गको सम्मानजनक उपस्थिती गराउने नीति लिइनेछ ।
- महिलाको आयआर्जनमा अभिवृद्धि गर्न उद्यमसिल तथा सिपमुलक कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।
- एकल महिलासँग अजयमेरु सरकार कार्यक्रम मार्फत आय आर्जनका कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- दलित, विपन्न समुदाय तथा अपाङ्गहरुका लागि सीप विकास तथा क्षमता अधिवृद्धि सम्बन्धी कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका, दुहुरा, लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा पिडित महिलाका समस्याहरुलाई विशेष सम्बोधन गर्दै लैङ्गिक तथा घरेलु हिंसा न्यूनिकरण र पिडित महिलालाई संरक्षण कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- बालश्रम, बालविवाह, छाउपडि प्रथा, जातीय भेदभाव तथा छुवाछ्हुत उन्मुलनका लागि कडा नीति अवलम्बन गर्दै अन्त्यका लागि जनचेतनामुलक कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- “ज्येष्ठ नागरिक संग जयराज कार्यक्रम” अन्तरगत ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम लाइ निरन्तरता दिईनेछ ।
- लक्षीत वर्ग र अपाङ्ग समुदायको कार्यक्रमहरुमा निरन्तरता दिईनेछ ।
- महिला समुह द्वावारा संचालन गरिने साना उद्योग स्थापना गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका द्वारा संचालन गरिने योजनामा कम्तीमा एक वडामा एक उपभोक्ता समिति अनिवार्यरूपमा शतप्रतिसत महिला सहभागिताको सुनिश्चितता गरिनेछ र अन्य उपभोक्ता समितीहरुमा पदाधिकारी सहित ४० प्रतिशत महिलाको सहभागीता अनिवार्य गराईनेछ ।
- महिला तथा किशोरीहरुको आत्मसम्मानको रक्षा गर्दै सुरक्षित र स्वच्छ तरिकाले बाँच्न पाउने अधिकारको सुनिश्चितता र महिनावारी भएको समयमा अपनाइने विभिन्न हानीकारक अभ्यासहरुको निर्मूल गरी महिला र किशोरीहरुको आत्मसम्मानको रक्षा गर्न गाउँपालिका उपाध्यक्षहरुको सम्मेलनले पारित गरेको मर्यादित महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनको धनगढी घोषणा पत्र कार्यान्वयनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विदुरको सम्मान स्वरूप विदुर भत्ताको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- निर्णयमा महिला, मर्यादीत महिनावारी व्यवस्थित बनाउने।
- छुट हलिया मुक्ती समुदाय तथा व्यक्तिको तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गरिनेछ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका खरका छाना लाई विस्थापित गरि सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ।
- दलित छात्र छात्राहरूलाई शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि उच्च शिक्षा दलित छात्रवृत्ति दिने निति लिईनेछ।
- दलित बस्ती लक्षीत सरसफाई आयआर्जनमूलक कृयाकलापमा आबद्ध गरिनेछ।
- राज्यको मूलधारमा नरहेका पछाडि परेका/पारिएका गरिव विपन्न तथा लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- संघियताको यथात कायन्वयनका लागि संघियताको मर्म अनुरूप लक्षित वर्गहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप स्वरोजगार मूलक तथा सिप मूलक कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याइनेछन्।
- ज्येष्ठ नागरिकहरुको सीप, ज्ञान एवं अनुभवलाई गाउँपालिकाको विकासको आधारका रूपमा लिई प्रत्येक वडामा ज्येष्ठ नागरिक आरोग्य चौतारी, मिलन तथा भेटघाट केन्द्रको निर्माणका लागि पहल गरिनेछ।
- ज्येष्ठ नागरिक परिचालन वितरणलाई घरदैलोसम्म पुने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- धार्मिक यात्रा तथा तिर्थाटन एवं स्वास्थोपचारमा उचित प्रोत्साहन गरिनेछ।
- ज्येष्ठ नागरिकका ऐतिहासिक अनुभव तथा सीपको आदानप्रदान गर्न पुस्तान्तरण तथा भलाकुसारीका लागि वडास्तरमा अन्तर्किर्यात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- सबै जनजातिको कला, भाषा, धर्म, संस्कृति एवं समुदायको रीतिथिति, रहनसहन तथा धार्मिक आस्थाको संरक्षण सम्बर्द्धन एवं जगेन्ना गर्न गाउँपालिकाले आवश्यक निति लिईनेछ।
- संविधान एवं कानूनले सिर्जना गरेको आधारभूत मौलिक हक्को सम्मान गर्दै सबै समुदायको समन्यायिक विकासमा जोड दिईनेछ।
- दलित समुदायको व्यवसाय, व्यापार सम्बन्धी करमा विशेष छुटको व्यवस्था गरिनेछ।
- आर्थिक, सामाजिक रूपले विपन्न महिलाहरूको उत्थान, सशक्तिकरण एवं मूलप्रवाहीकरणका लागि क्षमतामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- महिलाहरूको स्वास्थ्य प्रति संवेदनशिल रहेदै आवश्यक नियमित स्वास्थ्योपचारको व्यवस्था गरिनेछ।
- महिलामाथि हुने सबै प्रकारका विभेद अन्त्य गर्दै समाजिक काममा महिलाको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरिनेछ।
- आजका बालबालिका भोलिका कर्णधारको रूपमा लिई गाउँपालिकाका सम्पूर्ण बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँच सुनिश्चितता गरिनेछ।
- बालमैत्री सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्दै गाउँपालिकाका हरेक विद्यालयमा बालक्लब गठन गरि क्रियाकलाप नियमित गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
- सबै बालबालिकालाई आधारभूत एवं नियमित स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको विकास प्रक्रिया एवं जिज्ञासा सुन्न र बुझन आवधिक रूपमा अध्यक्ष तथा उपाध्यक्षसँग बालबालिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- बाल विकास केन्द्रको सबलीकरणमा जोड दिईनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका अनाथ बालबालिकाहरूको गाँस, बास र कपास सहित अन्य आधारभूत आवश्यकताहरूको प्रत्याभूती गराउन अनाथ बालबालिका विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय तथा मातहतका सबै शाखा, वडा कार्यालय एवं स्वास्थ्य संस्थाहरूमा अपाइग्राममैत्री सेवाप्रवाहको सुनिश्चितता गरिनेछ।
- गाउँपालिकाका सबै भौतिक संरचना अपाइग्राममैत्री बनाइनेछ।
- अपाइग्रामता परिचयपत्र वितरणलाई नियमित र प्रभावकारी बनाइनेछ।

- राज्यले तोकिएमा बाहेक गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने अन्य सबै सेवाहरु (क) र (ख) बर्गका अपाङ्गता परिचयपत्र प्राप्त व्यक्तीलाई निशुल्क रूपमा प्रदान गरिनेछ ।
- अपाङ्गता लक्षित कार्यक्रमहरुलाई नियमित गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता लाई सहज र प्रभावकारी तवरले वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- महिला हिंसा न्युनिकरण र लैंगिक विभेदको अन्त्य गरिनेछ ।
- दलित तथा जनजाती समुदायको चौतर्फि विकासको लागि तिनीहरुको परम्परागत पेशा, सीप, कला, दक्षतालाई सुदृढिकरण गर्दै आधुनिकीकरण गर्ने नीति लिईने छ । मुक्त हलिया, भूमिहीन, विपन्न वर्ग, किसानलाई नेपाल सरकारले गरेको प्रमाणीकरण र वर्गिकरणको आधारमा व्यवस्थित गरि रोजगार तथा अन्य आयआर्जनका कार्यक्रममा आवद्ध गरिने छ ।
- छुवाछुत, छाउपडी, लैंगिक, हिंसा जस्ता कुरीति र कानूनले वर्जित गरेका कुप्रथाको अन्त्य गर्न सरोकारवालाहरुलाई प्रोत्साहित गरि वडास्तरका जनप्रतिनिधि सहित गाउँ वस्तीमा सामाजिक रूपान्तरण अभियान चलाइनेछ । साथै कानून कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सबै निजि तथा सार्वजनिक संस्थामा बालबालिका, किसोर किसोरी तथा महिला संरक्षण आचारसंहिता निर्माण गरिनेछ ।
- महिला सशक्तीकरणका लागि उपाध्यक्ष संग द्वारिका देवी ठुकुरानी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- एकल महिलाको आत्मसम्मानको लागि उपाध्यक्ष संग हातेमालो कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला, दलित तथा पिछडीएका समुदायको न्यायमा पहुचका लागि स्थानीय न्यायिक संरचनामा सुधार तथा सशक्तीकरणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- महिला, दलित तथा बिपन्न बर्गको आर्थिक क्रियाकलाप तथा उत्पादनका साधनमा पहुच तथा स्वामित्व र आत्मनिर्भर बनाइनेछ ।
- महिला, दलित तथा सम्पूर्ण लक्षित वर्गहरुको सशक्तिकरण तथा क्षमता विकास नीति कार्यान्वयन गरिने छ ।
- भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरुलाई आवस्यक सहयोगी सामग्री प्रदान गर्ने साथै आयमुलक सिप प्रदान गरिनेछ ।
- असहाय, बालबालिका तथा एकल महिलालाई संरक्षण तथा आय मुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. भौतिक पूर्वाधार विकास

(क) स्थानीय सडक र पुल:

- खोलिएका ट्रयाकहरुको ग्रेड सुधारी स्तरोन्नती, मोड सुधार र चौडा विस्तार गर्दै यस आ.व.मा जिल्ला सदरमुकाम वाट गाउँपालिका केन्द्र जोड्ने सडकको कालोपत्रेको कार्य अगाडि बढाइनेछ । साथै समग्र आर्थिक सामाजिक कृयाकलापहरु विस्तार गर्न गुणस्तरीय सडक निर्माणका लागि एक गाउँ एक सडक मार्फत सबै वडा सदरमुकाम र गाउँपालिका सदरमुकाम जोड्ने १२ महिना चल्ने सडक निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- हरित सडक, पर्यटन सडक, वातावरणमैत्री सडक निर्माण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- अधुरा सडकहरुलाई गन्तव्यमा पुऱ्याइनेछ ।
- साझेदार निकायहरुको खोजी गरि पूर्वाधारको क्षेत्रमा लगानी भित्र्याइनेछ ।
- बसानागाड, हुरागाड, दोगाड, नानीगाड, सुर्न्यागाडमा पुल निर्माण प्रकृया अगाडी बढाउन पहल गरिनेछ ।
- थप एउटा वडालाई पक्की सडक सञ्जालमा जोडीनेछ ।
- मुख्य सडकको स्तरोन्नति गर्ने काम संघ र प्रदेशसंगगको सहकार्यमा सम्पुरक कोष मार्फत अधि बढाइनेछ ।

- पञ्चवर्षीय आवधीक योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- दृयाक खोलीएका कम्तीमा एक वडाका १ सडक लाई परिक्षणको रूपमा हरित सडक निर्माण गर्न सडकको दायाँवाँया वृक्षारोपण गरी ५ वर्ष भीत्र संरक्षण सहित हरित सडक निर्माण गरिनेछन् ।
- विस्तार भएका सडकमा अनिवार्य रूपमा सडक नालीको व्यवस्था गर्ने निती लिइनेछ ।
- कालोपत्रे भएका सडकलाई अम्रीसो सडकको रूपमा पहिचान गराउने उद्देश्यले स्थानीय पायक पर्ने जनताको समुह निर्माण गरि संरक्षणको जिम्मा स्थानीयलाई लगाई स्थानीय समुहको आम्दानीको श्रोतको रूपमा परिचालन गरि अज्यमेरु अम्रीसो, ओल्सो र उतीस सडकको रूपमा पहिचान गराउने निती लिइनेछ ।
- नयाँ भौतिक संरचना निर्माण गर्दा प्राचिन कला संस्कृतिलाई समावेश गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार शाखालाई आधुनिक प्रविधि युक्त बनाइनेछ ।
- यसै आ.व. भित्र सडक गुरु योजना निर्माण गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिद्वारा संचालन हुने लागत सहभागिता (श्रमदान) लाई व्यवहारिक र अनिवार्य बनाइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित योजनाहरुको कार्यान्वयनलाई अपनत्व वोध गरिनेछ । योजनाको अनुगमनलाई कडाई गरिनेछ । विगत र चालु आ.व. मा संचालित र सम्पन्न योजनाको वर्तमान अवस्था आकलन गरी उपभोक्ता समितिलाई उक्त योजनाको संरक्षण र संवर्द्धनमा जिम्मेवार बनाइनेछ । सम्पन्न योजनामा पटक पटक बजेट माग गर्ने प्रवृत्ति निरुत्साहित गरिनेछ ।
- सडक संजाल विस्तार तथा व्यवस्थापनका लागि एक जिल्ला वाट अर्को जिल्लाको सिमा, एक स्थानिय तहवाट अर्को स्थानिय तहको सिमा र एक वडा वाट अर्को वडाको सिमा सम्म जोड्ने सडकमा प्राथकिकताका साथ “सडक यातायातमा जनताको पहुँच ” भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गराइने छ ।
- गाउँपालिकाको समग्र विकासलाई सन्तुलित, दिगो , तथा समावेशी बनाइनेछ ।
- ढुगरी सेरागाड, देवल डागेश्वरी, राजुल भण्डारीगाउँ, गंगेश्वर मन्दीर सडकलाई पालिका रणनितिक योजनाको रूपमा विकास गरिनेछ ।

(ख) सिंचाई

- आधुनिक(लिफ्ट) प्रविधि भित्र्याउन संघ र प्रदेश सरकार तथा साभेदार संस्थासँग पहल गरिनेछ ।
- साना तथा मझौला सिंचाईहरुको विस्तार र सुदृढ गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- अवरुद्ध भएका साना तथा मझौला सिंचाईलाई सुचारु गराउदै केही नया सिंचाई योजनाको शुरुवात गरिनेछ ।
- ठुला र मझौला सिचाइ निर्माण गर्न संघ र प्रदेशसँग पहल गरीनेछ ।
- खाद्य वस्तुको आपुति गर्नका लागि जमिनको उत्पादकत्व र लाभान्वित जनसंख्याको आधारमा सिंचाई आयोजनाहरु नियमित संचालन गरिनेछन् ।
- कृषि योग्य सिंचित जमिनमा सिंचाईको प्रबन्धका लागि आवस्यक सिंचाई योजनाहरु संचालन गरिनेछन् ।
- युवाहरुलाई कृषि क्षेत्रमा जागरूक गर्न यस आ.व मा साना सिंचाई कार्यक्रमलाई वृद्धि गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सिंचित कृषी योग्य जमीनको अध्ययन गरी एक वडा १ सिंचाई निती मार्फत सिंचित क्षेत्रमा कृषकलाई आकर्षण बढाई बाखो जग्गाको भरपुर उपयोगगरीनेछ ।
- नदी, खोला नजीकका कृषी योग्य जमीनका लागी वीद्युतीय उपकरण प्रयोग हुने गरि कम लागतमा स्थानीय जनताको साभेदारीमा मोटर सिंचाईको व्यवस्था गर्ने निती लिइनेछ ।
- परम्परागत सिंचाई कुलोको संरक्षणमा जोड दीई पानी घटट सहित सिंचाई गरीने कृषी योग्य जमीनको छनौट गरि बहुउपयोगी सिंचाई प्रयोगको निती लिईनेछ ।
- एक वडा एक ड्याम निर्माण गरि वर्षायमको पानी संकलन गरी सुख्खा ठाँउमा धान रोप्न सक्ने प्रविधीको विकास गरीनेछ ।

(ग) भवन तथा सहरी विकास

- संघ सरकार संगको सहकार्यमा एकिकृत वस्ति निर्माण कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
- भवन निर्माण आचार सहिता -२०७२ अनुरूप गाउँपालिका स्तरीय आचार सहितालाई व्यवहारीक कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- आधारभूत अस्पताल भद्रपुरको भवन निर्माण, र प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य यसै आ.व. मा सम्पन्न गरिनेछ ।
- विद्यालयका पूर्वाधार सुधार गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने नयाँ भवनहरु घर नक्सा पास गरेर मात्र बनाउन जनसमुदायलाई उत्प्रेरीत गराइनेछ ।

(घ) उर्जा तथा लघु जलविद्युत

- विद्युतीकरण शत प्रतिशत पुऱ्याउनका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरि आवश्यक पहलकदमी लिइनेछ ।
- घरभित्रको धुँवामुक्त अभियानलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- वैकल्पीक उर्जा प्रवर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।
- मठ मन्दिरहरूमा सौर्य वर्ति जडान गर्न पहल गरिनेछ ।
- थोरै हावा चल्दा पनी वीद्युत लाईन जाने चरमा समस्या सामाधानका लागी नेपाल विद्युत प्राचीकरण संग समन्वय गरी वीद्युत समस्या विहीन गाउँपालिका घोषणा गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- पानी घटट वाट टाढा रहेका यस गाउँपालिकाका दुर्गमका वस्तीमा वीद्युतीय मिल संचालनका लागी थ्री फेज लाईनको विस्तार सहीत टान्सफर्मरको व्यवस्था गरी सहजीकरण गर्ने निती अवलम्बन गरीनेछ ।
- अव्यवस्थीत तरीका वाट विद्युत प्रशासरण गरीएका लाईन लाई पुनः लाईन सर्वे गराई स्थानीय जनताको जोखीम न्युनीकरणमा विशेष ध्यान दीइनेछ ।

(ड) सञ्चार

- नेपाल टेलिकमसँग समन्वय र सहकार्य गरि संचार सुविधाबाट वञ्चित भूभागमा पुऱ्याउने वातावरण बनाउनका लागि टावर विस्तार तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्दै ADSL तथा ल्याण्डलाईन टेलिफोन सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पहल लिइनेछ ।
- वडा कार्यालय शैक्षिक संस्था तथा स्वास्थ्य संस्थामा इन्टरनेट सुविधा जडान कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको आफै वेभसाइट, फेसबुक साइट, मोवाइल एप्लीकेशन थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- पेपरलेस गाउँपालिकाको आधार तयार गरिनेछ ।
- विज्ञान प्रविधिमा पहुच अन्तरगत यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सम्पूर्ण वडा तथा सरकारी कार्यालय, सामुदायिक विद्यालयहरूमा संचार तथा इन्टरनेट सेवालाई निरन्तरता गरिनेछ ।
- “सैवैका लागि सुचना र सञ्चार कार्यक्रम” अन्तरगत तिब्र गतिको इन्टरनेट सेवा लगायत गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सेवालाई छिटो, छरितो र पारदर्शिता ढङ्गले प्रदान गर्न “सूचना प्रविधिमैत्री गा.पा.” बनाउने

नीतिमा जोड दिइनेछ । क्षमता, योग्यता, आवश्यकता र समावेशीताको आधारमा कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गर्न स्पष्ट नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरिने छ ।

- फ्री वाइफाई जोनको परिक्षणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

(४). वन ,वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको द्वारा स्थापना गरिएको वहुदश्यीय नर्सरी लाइ थप व्यवस्थीत गरी जनताको मागको आधारमा विरुवा उत्पादन गरि वितरण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका परम्परागत रूपले व्यवस्थापन हुदै आएका सामुदायिक वनलाई बिभिन्न काष्ठ जन्य, कृषि जन्य, गैरकाष्ठ (घाँस, अल्लो, अम्रिसो, बाबीयो, लोप्ता, बाँस, निगालो) कच्चा पदार्थ उत्पादन गर्ने क्लस्टरको रूपमा विकास गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बनविनास र क्षयीकरण रोक्दै बनको संरक्षण व्यवस्थापन र बृक्षारोपण गरि बन विकास मार्फत प्राकृतिक श्रोतको व्यवस्थापनको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- प्रकोप व्यवस्थापन कोषलाई थप सुदृढ वनाइनेछ ।
- खोटो संकलनलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- “अजयमेरु गाउँबासीको सान एक गाउँ एक उद्धान कार्यक्रम” मार्फत सबै नाङ्गा डाँडामा क्रमिक रूपमा बृक्षारोपण गरिनेछ, साथै प्रत्येक घरमा एउटा फलफुल विरुवा रोपण कार्यक्रम त्याइनेछ ।
- निजी बन संरक्षण तथा निजी नर्सरी उत्पादक कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका बजारहरुमा फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्न डस्ट्रिब्युटर वितरण गरि फोहोर मैला व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक घरले कम्तीमा घर परिवारको सदस्य संख्या बराबर हिउँदै तथा वर्षे फलफुलको विरुवा अनिवार्य रोपण गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- वन्यजन्तुको क्षती लाइ न्यूनिकरण गर्न कृषि विमा तथा अन्य उपाय अवलम्बन गरिनेछ ।
- बन जन्य उद्योग स्थापना तथा सामुदायिक बन तथा कवुलियती बनमा जडिवुटि खेती गर्न र ढलापडा काठ प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थीत गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयको हाताभित्र एक कक्षा दश विरुवा, एक शिक्षक एक विरुवा कार्यक्रम मार्फत बृक्षारोपण कार्यक्रम गरिनेछ ।
- गाँउपालिका भित्र स्थापित फोहोर मैला व्यवस्थापन केन्द्रलाई व्यवस्थीत र प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ ।
- नागरिकहरुमा कुहिने र नकुहिने फोहोर मैलाको बर्गीकरण गरि फोहोरलाई उपयुक्त स्थान व्यवस्थापन गर्न सहयोग पुऱ्याउने खालको कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- वर्षाको समयमा हुन सक्ने बाढी पहिरो रोकथाम गर्नको लागि सचेतना कार्यक्रम तथा तत्काल उद्धारको लागि प्रयोग हुने सामाग्री र जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- आकस्मिक रूपमा आइपर्न सक्ने विपदको व्यवस्थापन गर्नको लागि समुदाय, सरोकारबाला संघ संस्थाहरु सँग समन्वय गरी विपद पूर्वको तयारी, विपद पश्चातको उद्धार कार्यक्रमहरु बनाई लागु गर्ने नीति लिइनेछ र विपद प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिनेछ ।
- प्रत्येक जनप्रतिनिधिले सार्वजनिक स्थलमा कम्तीमा २ विरुवा रोपण कार्यक्रम तथा नया सन्तान जन्माउने दम्पतिले एक जोडि विरुवा लगाउनै पर्ने नीति ल्याइनेछ ।
- कवुलीयति, निजि बन तथा धार्मिक बन विकास कार्यक्रमम संचालन गरिनेछ ।
- पानि मुहान वरिपरी रिचार्ज प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ र संरक्षण गरिनेछ ।

- सङ्क योजनाहरुमा ३%वायो इन्जीनियरीडमा अनिवार्य खर्च गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- तारजाली वितरण गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- घर भत्केका,आगलागी पिडीतलाई राहत वितरण गर्ने निति ल्याइनेछ ।
- अर्नीरेखा निर्माण गर्न लगाउने निति ल्याइनेछ ।
- विपदबाट जोगिन विभिन्न चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- बढ्दो वन विनासको नियन्त्रण र भुसंरक्षणमा जोड दिइने छ । वन संरक्षणमा सबैको सहभागिता जुटाइनेछ ।
- “हराभरा बन अजयामेरुको धन” अवधारणा विकास गरिने छ ।
- जडिवुटिको संरक्षण, अध्ययन, अनुसन्धान, प्रविधिको विस्तार, हर्वल गार्डेन प्रोत्साहन नयाँ उद्योग स्थापना, व्यवसायीकरण एवं वजारिकरण गर्दै जडिवुटिको माध्यमबाट आय आर्जनमा वृद्धि गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पूर्वाधार विकासका क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्दा विपद् जोखिम संवेदनशीलतालाई केन्द्रविन्दुमा राखी कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुर्ने गरी डिजाइन तथा ईष्टमेट गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- अनारखोली देखी डागेश्वरी सम्मको वन क्षेत्रलाई संरक्षण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- जलवायु अनुकूलन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- वातावरण एवं जौविक विविधताको संरक्षण, पहिरो नियन्त्रण र भू-क्षय नियन्त्रणका लागि आवश्यक अध्ययनका आधारमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका रेडक्रस तथा अन्य संघसंस्था, समूह, र युवाक्लबहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि गर्ने विषेश किसिमका कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- अजयमेरु गाउँपालिका का विभिन्न नदि,खहरे खोला क्षेत्रमा रहेका खेति योग्य जमिनका साथै वस्ती, धार्मिक क्षेत्र, पर्यटकिय क्षेत्र हरु वर्षेनी वर्षायाममा उच्च जोखिममा रहने कुरालाई मध्यनजर गरि जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण का लागि प्रदेश सरकार, संघिय सरकार र गैर सरकारी संस्थाहरु को सहकार्यमा नदी नियन्त्रण तथा जल उत्पन्न प्रकोपका नियन्त्रण का कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछन् ।
- गाउँपालिका भित्र सम्भावित जोखिमको प्रथमिकिकरण गरी सो को न्यूनिकरणका लागि विपद् प्रतिकार्य योजना लागु गरिनेछ ।

(५) संस्थागत विकास,सेवा प्रवाह र सुशासन

- व्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाइन कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा दर्ता अनलाइन मार्फत गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षक,उपभोक्ता समिती,टोल विकास संस्थाका क्षमता अभिवृद्धिका थप कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिका र सबै वार्डहरुमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्र सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- सम्पुर्ण कर्मचारीको मनोवलमा उच्च राख्न पुरस्कार र दण्डमा आधारीत प्रोत्साहन प्रणाली लागु गरिने छ ।
- स्थानिय कर प्रणालि लाइ कम्प्टुटराइज्ड गरिने छ ।
- पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सुशासनको लागि सूचनाको हक, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक लेखापरिक्षण, प्रत्यक्ष भेटघाट, सूचना अधिकारी, गुनासो अधिकारी, गुनासो तथा सुभाव पेटिका जस्ता विधिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

- करको दर भन्दा दायरालाई बढाउन जोड दिइनेछ ।
- “दैलोमा सरकार” को नारा अन्तरगत महिनाको एकचोटी फरकफरक ठाउँमा घुम्ती शिविर आयोजना गरिने छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयलाई भ्रष्टाचार मुक्त र सदाचार युक्त बनाउन सुशासनका आधारभूत मान्यताहरूलाई आत्मसात गर्दै तदअनुकूलको व्यवहार गर्दै लिगिने छ ।
- कार्यालयको हित र आन्तरिक आयमा सक्रिय रूपमा लाग्ने कर्मचारीलाई आवश्यक मापदण्ड तयार गरी उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाको पूर्नगठन गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- अनावश्यक खर्च कटौती अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण कार्यक्रममा पिपलको पातका व्याच बनाउने निति अनिवार्य गरिनेछ ।
- खादा लगाउने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- राजस्व सुधार योजना कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- राष्ट्रसेवक सम्पूर्ण कर्मचारी तथा शिक्षकहरूको मनोबल उच्च बनाउनका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कार्यालय द्वारा संचालन गरिने सम्पूर्ण सेवाहरूलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि कार्य विवरण तथा कार्य विस्तृतिकरण प्रणालीको अवलम्बन गरि उचित जिम्मेवारी प्रदान गरिनेछ ।
- “हाम्रो प्रतिवद्धता नागरिकले पाउने मुस्कान सहितको सेवा” लाई ध्यान दिई गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा प्रवाह गर्दा अनिवार्य रूपमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरु सबैले मुस्कान सहितको सेवा प्रवाह गर्नु पर्ने नीतिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- आन्तरिक प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त र नागरिकहरुको सेवा प्रवाहमा कर्मचारीहरूलाई आफ्नो काम प्रति जिम्मेवार बनाइने छ र कानुनले तोकेको आचरण पालन नगर्ने र आफूलाई तोकेको जिम्मेवारी प्रति वेखबर हुने कर्मचारीको मूल्यांकनलाई कार्य सम्पादन मूल्यांकनसँग आवद्ध गरिनेछ । तोकिएको जिम्मेवारी तोकिएको समयमा सम्पादन गर्ने, कार्यालय समयको नियमित पालना गर्ने, तोकिएको पोषाकको पालना गर्ने, सेवाग्राही प्रति मैत्रीपूर्ण व्यवहार गर्ने, कार्यालयको गोपनियताको पूर्ण पालना गर्ने कर्मचारीलाई प्रत्येक वर्ष पुरस्कार र सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ । कार्यालयमा उपस्थित कर्मचारी चिनिने परिचय पत्र सहित तोकिएको पोषाक अनिवार्य लाउने व्यवस्थालाई पूर्ण पालना गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- यस गा.पा.मा कार्यरत गै.स.स. हरुको नियमन अनुगमन गरी कार्यक्षमताको आधारमा प्रोत्साहन गरिने छ ।
- आन्तरिक अनुशासन र क्षमता अनुसार जिम्मेवारी दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा स्थायी, अस्थायी र करार का कर्मचारीको कामको आधारमा मुल्याङ्कन गरि सेवा निरन्तरता दिईने छ ।
- अर्थक कियाकलापहरुमा आएको सङ्कुचनसँगै स्थानीय तहको आन्तरिक आय, अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण, राजश्व वाँडफाँड तथा रोयल्टी रकममा आउनसक्ने कमीलाई ध्यान दिई उपयुक्त आकारको बजेट तर्जुमा गरिनेछ ।
- सेवाप्रवाहको लागि आवश्यक पर्ने न्यूनतम प्रशासनिक खर्चको लागि बजेट विनियोजन गरी प्रशासनिक संरचना र कार्यलाई मितव्ययी बनाउन अनुत्पादक खर्चहरु कटौती गर्ने नीति अवम्बन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्नको लागी यसै वर्ष देखि आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र शान्ती सुरक्षाको स्थितिलाई गम्भीर रूपमा लिई नागरिक सुरक्षा र शान्ती कायम गर्न आवश्यक निति लिइनेछ ।
- जनताको घरदैलोमा सेवा पुऱ्याउन समय समयमा अन्य निकायसँग समन्वय गरी एकिकृत घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।

- नागरिकको सूचनाको हकलाई सम्मान गर्न साथै छिटो सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्न अभिलेख व्यवस्थापनलाई विशेष जोड दिईनेछ ।
- सहभागितमूलक योजना अवलम्बन गर्दै यस गाउँपालिकाको विकासमा विकासका सबै साझेदारहरूलाई स्वागत गरी विकासलाई साझेदारीमा अगाडी बढाउने नीति अखितयार गरिनेछ ।
- निर्धारित समर्थित काम सम्पन्न नगर्ने उपभोक्ता समिति वा निर्माण कम्पनी वा अन्य संस्थालाई कारबाही गरिनेछ ।
- आन्तरिक आय प्रवर्द्धनका लागि निर्मित कानून र कार्याविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको समग्र विकासका लागि सहायता जुटाउन संघीय र प्रदेश सरकार, दातृ निकाय, कुट्टीनीतिक नियोग, समाजसेवी, साझेदार संस्था सबैसँग निरन्तर सहकार्य गरिनेछ ।
- विकास योजनलाई सहभागितामूलक बनाउन र लागत कम गरी उच्चतम विकास हासिल गर्न समपूरक कोषमार्फत विभिन्न योजनाहरु संचालनमा ल्याइनेछ ।
- अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यलाई नियमित, व्यवहारिक, वास्तविक, नतिजामुखी र मापनयोग्य बनाईनेछ ।
- गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयको O&M सर्वे गरिने छ ।
- मौजुदा नीति नियम तथा सेवा प्रवाहको प्रक्रियाका सन्दर्भमा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी विच अन्तर्कियात्मक अभिमूखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिरनेछ ।
- समान कामका लागि समान ज्यालाको मान्यता अनुरूप कर्मचारीको सेवा सुविधामा सकभर एकरूपता ल्याइनेछ ।
- सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण फारमको नतिजाको आधारमा कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्यांकन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र जनताको गुनासो संकलन गर्न गाउँपालिकामा गुनासो सुनवाई कक्षाको स्थापना गरिनेछ ।

(६) विविध

(क) भूमी :

- गा.पा.भित्रको बाँझो रहेको निजी तथा सार्वजनिक जग्गाको सदुपयोग गर्ने निती अवलम्बन गरिनेछ ।
- बढ्दो भूमी अतिक्रमण नियन्त्रण गर्ने निती अवलम्बन गरिनेछ ।
- गुठी जग्गा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पहल लिईनेछ ।
- डिजिटल जग्गा नापजाँच गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- दर्ता जग्गा लामो समयसम्म वाभो राख्ने जग्गा धनिलाई जरिवाना तथा ठुलो क्षेत्रफलमा व्यवसयीक कृषी गर्ने कृषकलाई करमा सहुलियत दिइने निती अवलम्बन गरिने छ ।
- भूमि वैङ्को स्थापना गरिनेछ ।

(ख) अन्य

- यस गाउँपालिका भित्र कार्यक्रम रहेका गै.स.स.हरूलाई गाउँ सभाबाट कार्यक्रम स्वीकृत गराएर मात्रै सञ्चालन गराइनेछ ।
- आ.व २०७८/०७९ सम्म कायम बेरुजुलाई रुजु गर्ने र आगामी आ.व मा पनि बेरुजु शुन्य निती अवलम्बन गरिनेछ ।
- गै.स.स.का कार्यक्रमहरूलाई नियमन तथा अनुगमनको दायरामा ल्याइनेछ ।
- उत्कृष्ट कार्य गर्ने जनप्रतिनिधी, कर्मचारी, विषयगत शाखा, वडा कार्यालय, शिक्षक, उपभोक्ता समिति, स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्यकर्मि, विद्यार्थी र विद्यालयलाई पुरस्कृत गरि प्रोत्साहन गर्ने निती अवलम्बन गरिने छ ।

- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाहलाई सुदृढिकरण गर्नका लागि गा.पा अध्यक्ष र प्र.प्र.अ विच कार्य सम्पादन करार गरिनेछ । साथै विषयगत शाखा, स्वास्थ्य संस्था, बडा कार्यालय, विद्यालय र प्र.प्र.अ विच कार्य सम्पादन करार सम्भौता गरिनेछ ।
- सरकारी तथा गैहसरकारी तवरबाट यस गा.पा. भित्र संचालन हुने समान प्रकृतीका गतिविधीहरूलाई एकिकृत रूपमा लागु गरिनेछ ।
- बडाहरूमा टोल विकास संस्था गठन मार्फत जनसहभागीता अभिवृद्धी गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- योजनालाई अनुदानमा आधारीत नभै अभियानमा आधारीत बनाइने छ ।
- टोल विकास संस्थालाई अभिमुखिकरण गरि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- सहभागीतामुलक विकाशको मोडललाई अनुसरण गरिनेछ ।
- दशै तिहारमा संचालन गरिने सुफत मुल्य पसल लाई निरन्तरता दिई नयाँ वर्षमा पनि थप गरीनेछ ।

(ग)स्थानीय न्यायिक समिति

- नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्थानीय न्यायिक समिती लाई प्रभावकारी बनाउन थप क्षमता विकास र संस्थागत विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- स्थानीय न्यायीक समितीका न्यायीक क्रियाकलापलाई व्यवस्थीत तथा प्रभावकारी बनाउनका लागि छुट्टै न्यायीक कक्षको व्यवस्था गरिनेछ ।
- न्यायीक समितिमा छुट्टै कर्मचारीको व्यवस्था गरि न्यायीक समितिलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- न्यायिक समितिका लागी कानुनी सल्लाहाकारको व्यवस्था गरीनेछ ।
- सामुदायीक मेलमीलाप कार्यकर्ता लाई आधारभुत र पूनरर्ताजकी तालीम संचालन गरी मेलमीलापको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- मेलमीलाप केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन गरीनेछ ।
- लक्षित समुदायका व्यक्तीहरूको कानुनमा पहुच बढाउन अभिमुखिकरण कार्यक्रम गरिनेछ ।
- सामाजिक विवाद तथा ढन्द्द न्यूनिकरण एवं न्यायिक निरूपणका लागि न्यायिक समिति मार्फत विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- हरेका बडामा मेलमीलाप समितिहरु मार्फत मेलमीलापकर्ताहरूको सहजीकरणमा स्थानीय विवादहरूको न्यायोचित समाधान गरिनेछ ।
- विभेदरहित, शान्त, सुरक्षित र सहिष्णु समाजको निर्माणमा न्यायिक समितिको सक्रियता बढाइनेछ

अन्त्यमा,

यस नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट आर्थिक क्रियाकलापमा विस्तार हुने, नागरिकहरूलाई नजिकबाट सेवा प्रवाह गरी सुशासन कायम हुने, सामाजिक सुरक्षा तथा मानव विकासका सुचक हरू(शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, भौतिक पुर्वाधार, सरसफाई खानेपानी) उल्लेखनीय प्रगती हुने, रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना हुने, राज्यले लिएका नीति र दिगो विकासका लक्ष्य, विभिन्न रणनितीक लक्ष्य तथा पन्थौ पन्व वर्षिय योजनाको लक्ष्य गा.पा.को आवधिक योजनाको प्राप्तीमा महत्वपूर्ण भुमिका निवाह गर्ने अपेक्षा गरेको छु ।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम बनाउन सहयोग गर्नुहुने यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यु बडा अध्यक्ष ज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरू, गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू, राजस्व परामर्श समिति, श्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारण

समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितीका सदस्यज्यूहरु,बजेट पुर्व तयारी छलफलका क्रममा विभिन्न माध्यमबाट आ आफ्नो क्षेत्रबाट सुभाव तथा सहयोग गर्ने राजनितीक दल,राष्ट्र सेवक कर्मचारी, संघ तथा प्रदेशका विभिन्न कार्यालय,नीजी क्षेत्रका संगठनहरु, गैरसरकारी संस्थाहरु, नागरिक समाज तथा सामुदायिक संस्था, शिक्षक, सामाजिक संगठनहरु पत्रकार, टोल विकास संस्थाहरु र सम्पूर्ण नागरिकहरु सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै निती तथा कार्यक्रमका सफल र परिणाममुखि कार्यान्वयनमा सबैको खुला र रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद

अध्यक्ष
उमेश प्रसाद भट्ट (विकास)
अजयमेरु गाउँपालिका